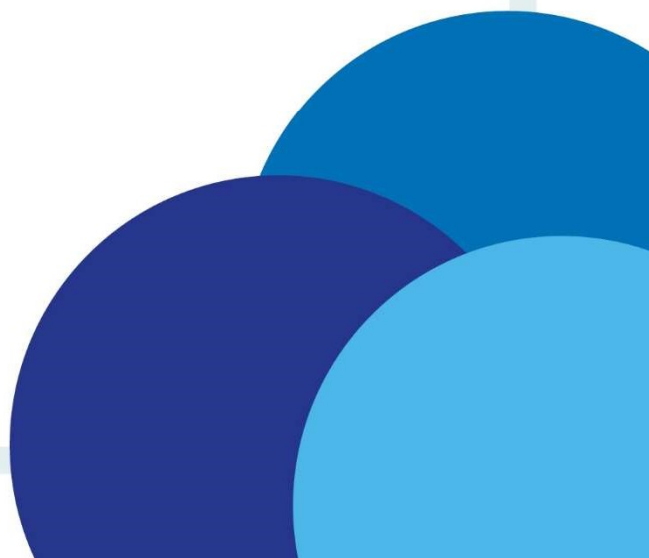

Statistikrapport 2021

SPV

Statens tjänstepensionsverk

Innehåll

Förord.....	5
1. Pensionsavgångar inom statsförvaltningen	7
1.1 Förutsättningar för statistikuppgifterna	7
1.2 En överblick av beviljade pensioner 2015 till 2020	7
2. Nya pensioner 2015 till 2020.....	9
2.1 Ålderspension	10
2.2 Sjukpension	20
2.3 Pensionsersättning inklusive särskild pensionsersättning	24
2.4 Delpension	25
3. Medianålder vid pensionering	29
4. Nya ålderspensioner vid 67 år eller äldre	32
5. Framtida uttag av ålderspension	34
6. Reflektioner.....	36

Förord

När vi sammanställer statistiken över de statsanställdas uttag av tjänstepensionsförmåner under 2020 så ser det inte riktigt ut som det gjort tidigare år. Det är färre uttag av ålderspensionen framförallt i de yngsta och äldsta åldrarna och antalet som varit sjukskrivna längre än tre månader har sjunkit med drygt en tredjedel i jämförelse med tidigare år. De färre uttagen av pensionen följer de förändrade åldersgränserna för allmän pension respektive för rätten att stanna kvar i sin anställning. Möjligen har även pandemin haft en viss effekt på antal uttag av ålderspensionen och på minskningen av de långa sjukfallen.

De största skillnaderna ser vi i att antalet som avgår med ålderspension samma månad som man fyller 67 år har halverats i jämförelse med 2019 och det är cirka 700 fler än tidigare år som är kvar i sin statliga anställning efter 67 år.

Även höjningen av den nedre åldersgränsen för allmän pension verkar ha påverkat tidpunkten för uttag av den statliga tjänstepensionen. Antalet anställda som har tagit ut ålderspensionen vid 61-årsålder har halverats mellan 2019 och 2020 och de som tagit ut pension vid denna ålder har ett relativt högt pensionsunderlag i jämförelse med de som tog ut sin pension vid 62 till 67 år.

Kvinnors och mäns beteende vid pensioneringen följer dock det mönster som vi sett under flera år, fortfarande är det fler kvinnor än män som går i pension vid 65 år eller tidigare och fler män än kvinnor går i pension efter 65-års månaden. De flesta som tar ut pension efter 65 år har varit anställd på något universitet eller högskola och har i genomsnitt haft ett högt pensionsunderlag. Dessa har också i mindre utsträckning varit sjukskrivna längre än tre månader jämfört med de anställda som valt att ta ut sin pension vid 65 år eller tidigare. Det är samma mönster som även Inspektionen för socialförsäkring identifierar i rapporten Tidig och sen pensionering (2020:7).

Antal anställda i staten som är sjukskrivna längre än tre månader minskade med 35 procent från januari till december under 2020. Det är en relativ stor förändring under ett och samma år jämfört med åren 2015 till 2019. Vi ser också att antalet långtidssjukskrivna kvinnor minskade procentuellt mer än antalet män under detta år. Varje år är det fler kvinnor än män som beviljas sjukpension men deras omfattning skiljer sig åt. Under perioden 2015 till 2020 har 80 procent av männen och 53 procent av kvinnorna beviljats sjukpension på heltid.

Beviljade delpensioner följer tidigare års antal och precis som tidigare är det flest kvinnor som beviljats en delpension. De flesta beviljade delpensionerna har en omfattning på 20 procent men inom universitet och högskolor är det en högre andel beviljade delpensioner på 50 procent jämfört med andra verksamhetsområden. Vi ser också att det är en högre andel män som får en högre omfattning på sin delpension.

Förra året var speciellt ur flera perspektiv och det har påverkat de statsanställdas beteenden när det gäller uttag av pensionsförmånerna. Det kommer att bli intressant att under 2021 följa upp hur de som fyllt 67 år och fortfarande är kvar i sin anställning kommer att göra med uttaget av sin ålderspension när de nu fyller 68 år.

Maria Humla

Generaldirektör, SPV

1. Pensionsavgångar inom statsförvaltningen

1.1 Förutsättningar för statistikuppgifterna

SPV lämnar varje år uppgifter till regeringen om beviljade pensioner inom statsförvaltningen. Dessa statistikuppgifter gäller endast för statligt anställda vars arbetsgivare var obligatoriska medlemmar hos Arbetsgivarverket när pensionerna beviljades.

Myndigheterna och affärsverken kan grupperas utifrån sina verksamheter efter den internationella klassifikationen Classification of the Functions of Government (cofog). Klassifikationen har tio huvudgrupper men Arbetsgivarverket har reducerat antalet till sju genom att slå ihop några av grupperna. Vi har valt att utgå från dessa sju grupper i denna rapport.

I rapporten har vi sammanställt information om nya och löpande pensioner.

- De nya pensionerna är redovisade under det år den anställda fick sin första utbetalning. Personer som haft en beviljad sjukpension på heltid eller pensionsersättning och som fyllt 65 år under året, finns inte med som nya ålderspensionärer. Delpensionärer och sjukpensionärer på deltid som under året beviljats ålderspension, finns däremot med både som delpensionär/sjukpensionär på deltid och som nybeviljad ålderspensionär. Bland nya ålderspensioner ingår endast den förmånsbestämda ålderspensionen.
- De löpande pensionerna började betalas ut före det aktuella året och fortsätter sedan att betalas ut efter den 1 januari under det aktuella året. Däremot kan den löpande pensionen upphöra senare under året. I de redovisade löpande pensionerna ingår inte ålderspensioner. De löpande pensionerna redovisas i denna rapport enbart med en överblick i tabell 1.2.2.

I rapporten används medianen som centralmått. Medianåldern visar brytpunkten där hälften av personerna är yngre och hälften är äldre vid till exempel första utbetalningen av pensionen. När det gäller uttag av ålderspension utgår dessa uppgifter från datumet vid första utbetalningen av pensionen och avgång utgår från datumet när personen avslutade sin anställning med avsikt att ta ut sin ålderspension.

1.2 En överblick av beviljade pensioner 2015 till 2020

Detta avsnitt ger en överblick över nya och löpande pensioner under perioden 2015 till 2020. Det finns även en tabell över antal anställda som blir 60 år eller äldre under året (2020). Den första tabellen visar antalet nya pensioner som började betalas ut mellan 2015 och 2020. Totalt för hela sexårsperioden har drygt 38 400 nya pensioner börjat betalas ut. Knappt 79 procent av dessa har varit nya ålderspensioner.

Tabell 1.2.1 – Antal nya pensioner 2015 till 2020

Pension	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Totalt
Delpension	1 202	1 080	1 295	1 166	1 142	1 043	6 928
Pensionsersättning	173	94	70	15	11	7	370
Sjukpension	244	225	123	92	108	101	893
Ålderspension	5 626	5 409	5 158	4 974	4 908	4 165	30 240
Totalt	7 245	6 808	6 646	6 247	6 169	5 316	38 431
Män	47 %	49 %	51 %	48 %	48 %	47 %	48 %
Kvinnor	53 %	51 %	49 %	52 %	52 %	53 %	52 %

Det totala antalet nya pensioner har minskat varje år mellan 2015 och 2020. De allra flesta av dessa nya pensioner (98 procent) har beviljats till anställda i åldern 60 år och äldre. Vid början av 2020 var det drygt 28 400 anställda inom statsförvaltningen i denna ålder, se tabell 1.2.2. Under 2020 beviljades en av fem anställda i åldern 60 år och äldre någon av dessa nya pensioner.

Tabell 1.2.2 – Antal anställda 2020 och genomsnittligt pensionsunderlag uppdelat på åldrar och kön

Ålder 2020				Medelvärde av pensionsunderlaget, kronor*		
	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Kvot M/K
60 år	2 408	2 549	4 957	562 858	496 886	+13,28%
61 år	2 485	2 583	5 068	559 647	489 220	+14,40%
62 år	2 159	2 536	4 695	557 196	486 461	+14,54%
63 år	2 083	2 332	4 415	557 139	481 402	+15,73%
64 år	1 825	1 829	3 654	561 893	490 305	+14,60%
65 år	1 440	1 456	2 896	578 513	500 542	+15,58%
66 år	903	729	1 632	586 475	503 454	+16,49%
67 år	631	496	1 127	590 158	484 577	+21,79%
68 år - ff	11	10	21	584 119	474 850	+23,01%
Totalt	13 945	14 520	28 465	564 827	490 646	+13,28%

* Pensionsunderlaget beräknas utifrån pensionsgrundande lön och används till att beräkna hur mycket den anställda får i pension

Totalt sett var det fler kvinnor än män anställda i åldern 60 år och äldre. Det var fler anställda kvinnor än män i åldrarna 60 till 65 år och fler män än kvinnor i åldrarna 66 år och uppåt. Män har ett högre genomsnittligt pensionsunderlag i alla åldrar. Kvoten mellan könen visar hur stor andel högre männens genomsnittliga pensionsunderlag var i förhållande till kvinnornas genomsnittliga pensionsunderlag. Skillnaden ökar med åldern och var som högst bland de äldsta 68 år och äldre (+ 23 procent).

Nästa tabell visar hur många som hade en pågående utbetalning vid ingången av varje år. Pågående utbetalningar redovisas för delpension, pensionsersättning och sjukpension. När en person har fyllt 65 år upphör dessa utbetalningar och ingår därefter inte i redovisningen av löpande pensioner. Pågående utbetalningar av ålderspensioner ingår alltså inte i denna redovisning.

Tabell 1.2.3 – Antal löpande pensioner 2015 till 2020 exklusive ålderspensioner

Pension	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Delpension	2 742	2 508	2 308	2 358	2 316	2 252
Pensionsersättning	885	599	353	267	142	68
Sjukpension	4 302	4 155	3 953	3 789	3 203	2 980
Totalt	7 929	7 262	6 614	6 414	5 661	5 300
Män	37 %	37 %	35 %	36 %	36 %	35 %
Kvinnor	63 %	63 %	65 %	64 %	64 %	65 %

De löpande pensionerna har minskat varje år mellan 2015 och 2020. Totalt har antalet minskat med drygt 2 600 stycken (- 33 procent) under denna sexårsperiod. Varje år under denna period har det varit fler kvinnor än män som har haft en pågående utbetalning. Av de löpande pensionerna 2020 var det knappt 1 000 (drygt 18 procent) som upphörde senare under året på grund av att personen fyllde 65 år.

Arbetsgivarverket tar varje år in uppgifter om kompetens kategorier¹ för alla anställda inom statsförvaltningen. De anställda delas in i lednings-, kärn- och stödkompetens. I tabell 1.2.4 redovisas hur stor andel av nya pensioner, totalt för åren 2015 till 2020, som har beviljats till anställda inom respektive kompetenskategori.

Tabell 1.2.4 – Andel nya pensioner ackumulerat för åren 2015 till 2020 per kompetenskategori

Pension	Ledningskompetens	Kärnkompetens	Stödkompetens	Oklassade	Summa
Delpension	3 %	63 %	33 %	1 %	100 %
Pensionsersättning	7 %	47 %	45 %	1 %	100 %
Sjukpension	1 %	67 %	30 %	2 %	100 %
Ålderspension	7 %	63 %	29 %	1 %	100 %
Män	62 %	52 %	38 %	49 %	48 %
Kvinnor	38 %	48 %	62 %	51 %	52 %

¹ Från och med 2019 saknas det kompetens kategorier för anställda inom Polismyndigheten.

Av de som fick sin första utbetalning under perioden var det fler män än kvinnor inom grupperna med lednings- och kärnkompetens. Det var flest kvinnor inom gruppen med stödkompetens.

2. Nya pensioner 2015 till 2020

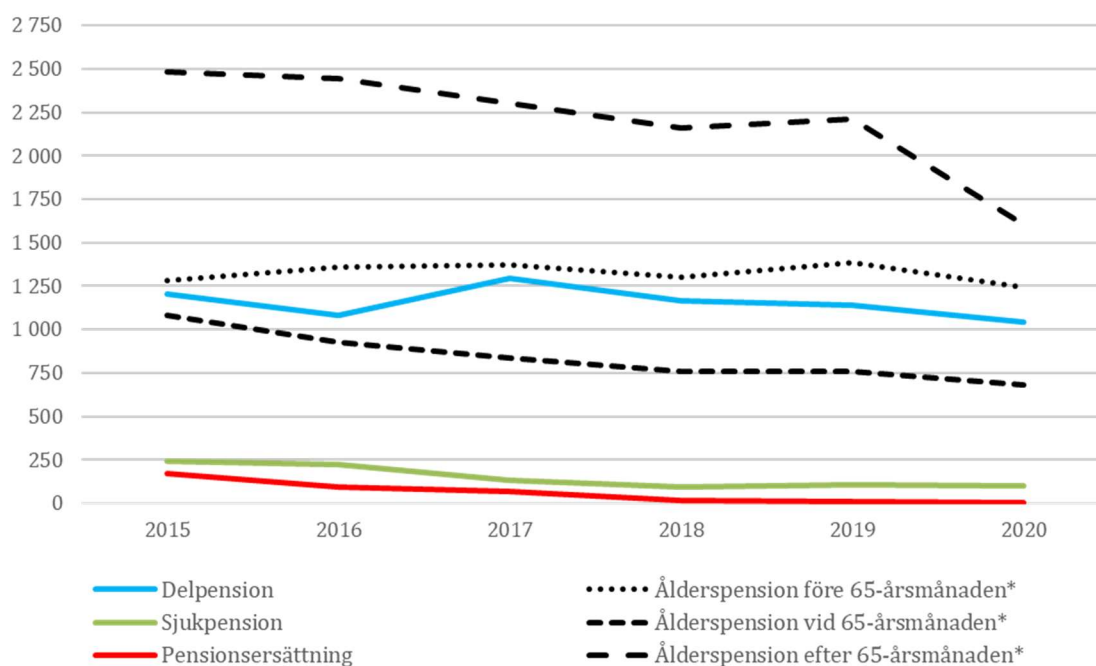
I korthet om nya pensioner

Totalt antal nya pensioner har minskat varje år mellan 2015 och 2020, från drygt 7 200 till 5 300. Mest har antalet nya ålderspensioner minskat mellan dessa år. *Uttag före 65-års månaden* har varit ganska oförändrat medan både *uttag vid* och *efter 65-års månaden* har minskat med nästan 40 procent.

Nya pensioner 2015 till 2020

I det här avsnittet redovisas antalet anställda inom statsförvaltningen som fått sin första utbetalning av ålderspension, pensionsersättning, sjukpension eller delpension. Diagram 2.1 visar utvecklingen av dessa nya pensioner mellan 2015 och 2020. De heldragna linjerna visar utvecklingen av pensionsersättning, sjukpension och delpension. De streckade linjerna visar utvecklingen av nya ålderspensioner för de som haft en anställning med pensionsålder 65 år.

Diagram 2.1 – Antal nya pensioner 2015 till 2020

*Anställning med pensionsålder 65 år

Det totala antalet nya pensioner har minskat med 27 procent från 2015 till 2020. Ingen av de nya pensionerna har en uppåtgående trend mellan dessa år. Mellan de två senaste åren, 2019 och 2020, har antal nya ålderspensioner efter 65-års månaden minskat allra mest i antal, drygt 600 stycken (-28 procent). Detta beror på att från och med den 1 januari 2020 har anställda rätt att vara kvar i sin anställning till 68 år.

2.1 Ålderspension

I korthet om ålderspensioner

För varje år ökar andelen som väljer en annan tidpunkt än *uttag vid 65-års månaden*. Detta gäller både för kvinnor och män. Trots detta så är de vanligaste tidpunkterna att avgå från anställningen inför ålderspensionen antingen vid 65 år eller vid 67 år. Under 2020 var det 26 gånger fler som avgick vid någon av dessa tidpunkter jämfört med övriga månader medan det 2019 var 44 gånger fler.

Nya ålderspensioner

Inom statsförvaltningen är den avtalsmässiga pensionsåldern knuten till den anställning personen har. Det finns anställningar med pensionsålder 65 år, anställningar med lägre pensionsålder än 65 år och anställningar med pensionsålder 65 år men med rätt att gå i pension före 65 år enligt övergångsbestämmelser, så kallade öb-rätter. De allra flesta inom statsförvaltningen har en anställning med pensionsålder 65 år.

När det gäller anställda i åldern 60 år och äldre var det en något högre andel anställda kvinnor än män i januari 2020, se tabell 2.1.1. Det var däremot en betydligt högre andel män (98 procent) än kvinnor (2 procent) som hade en anställning med lägre pensionsålder än 65 år. Bland anställningar med rätt att gå före 65 år enligt övergångsbestämmelser var 64 procent kvinnor och 36 procent män. Anställningar med lägre pensionsålder finns inom Försvarsmakten och Luftfartsverket. När det gäller anställningar med rätt att gå före 65 år enligt övergångsbestämmelser finns de allra flesta inom Försäkringskassan men även inom Trafikverket.

Tabell 2.1.1 – Antal anställda i januari 2020 uppdelat på ålder och pensionsålder

Ålder 2020	65 år*	< 65 år**	Öb-rätt***	Totalt
60 år	4 668	289	0	4 957
61 år	4 596	264	208	5 068
62 år	4 357	54	284	4 695
63 år	4 046	23	346	4 415
64 år	3 483	22	149	3 654
65 år	2 797	15	84	2 896
66 år	1 632	0	0	1 632
67 år	1 127	0	0	1 127
68 år - ff	21	0	0	21
Totalt	26 727	667	1 071	28 465
Män	48 %	98 %	36 %	49 %
Kvinnor	52 %	2 %	64 %	51 %

* Anställningar med pensionsålder 65 år

** Anställningar med lägre pensionsålder än 65 år

*** Anställningar med pensionsålder 65 år men har rätt att gå före 65 år enligt övergångsbestämmelser

Under 2020 var det drygt 3 700 anställda som uppnådde sin pensionsålder. De flesta (82 procent) hade en anställning med pensionsålder på 65 år och de övriga (18 procent) hade en anställning med lägre pensionsålder eller rätt att gå före 65 år enligt övergångsbestämmelser. Av dessa 3 700 anställda var det 51 procent män och 49 procent kvinnor. Knappt 70 procent av de drygt 1 100 anställda som fyllde 67 år under 2020 var fortfarande kvar i sin anställning vid årets utgång.

I tabell 2.1.2 visas andelarna för de anställda som tagit ut pensionen under det år som de uppnådde sin pensionsålder eller öb-ålder.

Tabell 2.1.2 – Andel som tagit ut ålderspensionen under det år de uppnådde sin pensionsålder

Per sista december	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Andel uttagna ålderspensioner	45 %	36 %	45 %	44 %	42 %	43 %

Under hela denna tidsperiod har färre än hälften tagit ut ålderspensionen under det år de uppnådde sin pensionsålder. Av dem som 2020 uppnådde sin pensionsålder, var det 57 procent (2 100 personer) som valde att inte ta ut ålderspensionen under samma år.

Uttag av ålderspensioner per åldersintervall

I tabell 2.1.3 redovisas nya ålderspensioner vid den ålder de anställda tagit ut sin ålderspension oavsett om de valt att gå i förtid, uppnått pensionsåldern eller skjutit upp uttaget av ålderspensionen. Exempelvis kan personerna i åldersgruppen 60–64 år ha uppnått pensionsåldern, haft rätt att gå före 65 år enligt övergångsbestämmelser eller valt att gå i förtid.

Tabell 2.1.3 – Antal nya ålderspensioner per åldersgrupp och kön

Män	2015	2016	2017	2018	2019	2020
55–59 år	19	19	17	16	15	21
60–64 år	967	990	1 072	1 031	900	926
65 år	851	764	702	669	644	618
66 år eller senare	879	925	865	745	832	487
Totalt män	2 716	2 698	2 656	2 461	2 391	2 052

Kvinnor	2015	2016	2017	2018	2019	2020
55–59 år	0	1	3	0	0	2
60–64 år	1 072	1 016	924	1 014	1 022	927
65 år	1 137	967	853	831	824	734
66 år eller senare	701	727	722	668	671	450
Totalt kvinnor	2 910	2 711	2 502	2 513	2 517	2 113

Från 2019 till 2020 har antalet, som fått sin första utbetalning av ålderspensionen, mellan 60 och 64 år ökat med 26 män (+3 procent) och minskat med 95 kvinnor (-9 procent). Samtidigt har antalet som tagit ut pension från 66 år eller senare minskat relativt mycket både för män (- 41 procent) och kvinnor (- 33 procent) i jämförelse med övriga åldersgrupper. När det gäller de som tagit ut pensionen i åldern 65 år har antalet minskat med 14 procent bland männen och 16 procent bland kvinnorna.

Uttag av ålderspension enligt anställningens pensionsålder

I tabell 2.1.3 visas hur många anställda som tagit ut pension enligt sin pensionsålder eller enligt den ålder som anges i övergångsbestämmelser. När det gäller *uttag före 65-årsdagen*, *uttag vid 65-årsdagen* och *uttag efter 65-årsdagen* innefattar dessa endast personer som hade en anställning med pensionsålder 65 år.

Av de anställda som under 2020 fick sin första utbetalning av ålderspensionen tog 30 procent ut pension i förtid och 31 procent vid den tidpunkt de uppnådde sin pensionsålder inklusive de personer som utnyttjade sin rätt enligt lägre pensionsålder och övergångsbestämmelser. De resterande 39 procenten tog ut pensionen efter att de fyllt 65 år.

Tabell 2.1.4 – Antal nya ålderspensioner enligt pensionsålder eller övergångsbestämmelser

Uttag av ålderspension	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Andel 2020
Lägre pensionsålder än 65 år	186	219	288	334	212	255	6 %
Utnyttjad öb-rätt*	592	457	356	423	342	376	9 %
Uttag före 65-års månaden**	1 279	1 361	1 372	1 304	1 383	1 245	30 %
Uttag vid 65-års månaden**	1 085	926	837	754	757	684	16 %
Uttag efter 65-års månaden**	2 484	2 446	2 305	2 159	2 214	1 605	39 %
Totalt	5 626	5 409	5 158	4 974	4 908	4 165	100 %
Män	48 %	50 %	51 %	49 %	49 %	49 %	
Kvinnor	52 %	50 %	49 %	51 %	51 %	51 %	

* Anställningar med rätt att gå i pension före 65 år enligt övergångsbestämmelser

** Anställningar med pensionsålder 65 år

Det har varit något fler kvinnor än män som tagit ut sin ålderspension under fyra av åren mellan 2015 och 2020. Under 2016 var det lika många män som kvinnor och 2017 var det fler män än kvinnor. När det gäller personer som haft en anställning med pensionsålder 65 år har det varit fler kvinnor än män som tagit ut sin pension före och vid 65-års månaden. Av de som har tagit ut pensionen efter 65-års månaden har det varit fler män under alla år förutom 2018 då det var något fler kvinnor.

Före 2014 var det färre uttag före 65-års månaden än uttag vid 65-års månaden. År 2014 var det ungefär lika många uttag före 65-års månaden som uttag vid 65-års månaden. Därefter har antalet uttag före 65-års månaden varit fler än antalet uttag vid 65-års månaden. Under 2015 var det knappt 18 procent fler uttag före än vid 65-års månaden och 2020 var det hela 82 procent fler uttag före än vid 65-års månaden.

Andelen uttag av ålderspensionen bland anställda som är 61 år och äldre har varit ganska stabil mellan åren 2015 och 2019 (cirka 19 procent varje år). Under det senaste året var det däremot en lägre andel uttag av ålderspensioner bland anställda i denna ålder än jämfört med tidigare år. När det gäller utvecklingen av antalet anställda har det varit ungefär lika många varje år från 2015 till 2020, se tabell 2.1.5.

Tabell 2.1.5 – Antal anställda 61 år och äldre samt andel uttag av ålderspension*

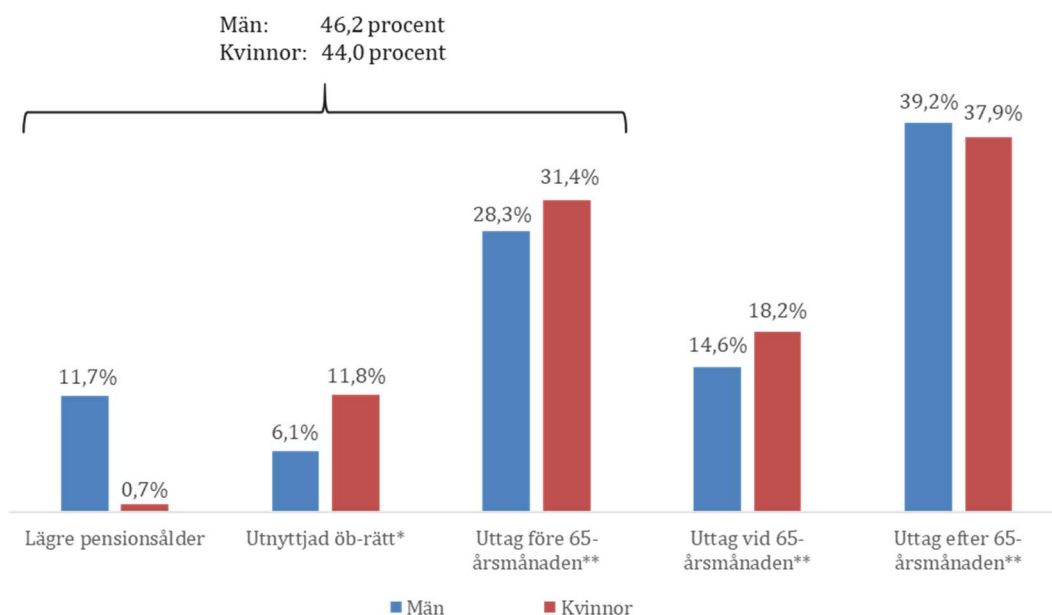
År	Antal anställda 61 år och äldre			Andel uttag av ålderspension		
	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt
2015	12 221	12 381	24 602	19 %	20 %	20 %
2016	11 909	12 068	23 977	20 %	20 %	20 %
2017	11 699	11 916	23 615	19 %	19 %	19 %
2018	11 588	11 988	23 576	17 %	19 %	18 %
2019	11 544	12 033	23 577	18 %	19 %	18 %
2020	11 537	11 971	23 508	15 %	15 %	15 %
Förändring mellan 2015 och 2020	- 6 %	- 3 %	- 4 %			

* Anställningar med pensionsålder 65 år

Mellan 2015 och 2020 har antal anställda i åldern 61 år och äldre minskat med fyra procent samtidigt som antal nya ålderspensioner har minskat med 26 procent. Det har varit ungefär lika stor andel uttag av ålderspensioner relaterat till antal anställda både bland män och kvinnor under alla dessa år.

Det är en högre andel bland män än bland kvinnor som har en anställning med lägre pensionsålder än 65 år. När det gäller anställningar med rätt att gå före 65 år enligt övergångsbestämmelser är det däremot en högre andel bland kvinnor än bland män. För anställningar med pensionsålder 65 år är det ungefär lika stor andel bland män som bland kvinnor. Diagram 2.1.1. visar dessa andelar när det gäller uttag av ålderspensionen för män respektive kvinnor under 2020.

Diagram 2.1.1 – Andel nya ålderspensioner 2020 per kön och pensionsålder

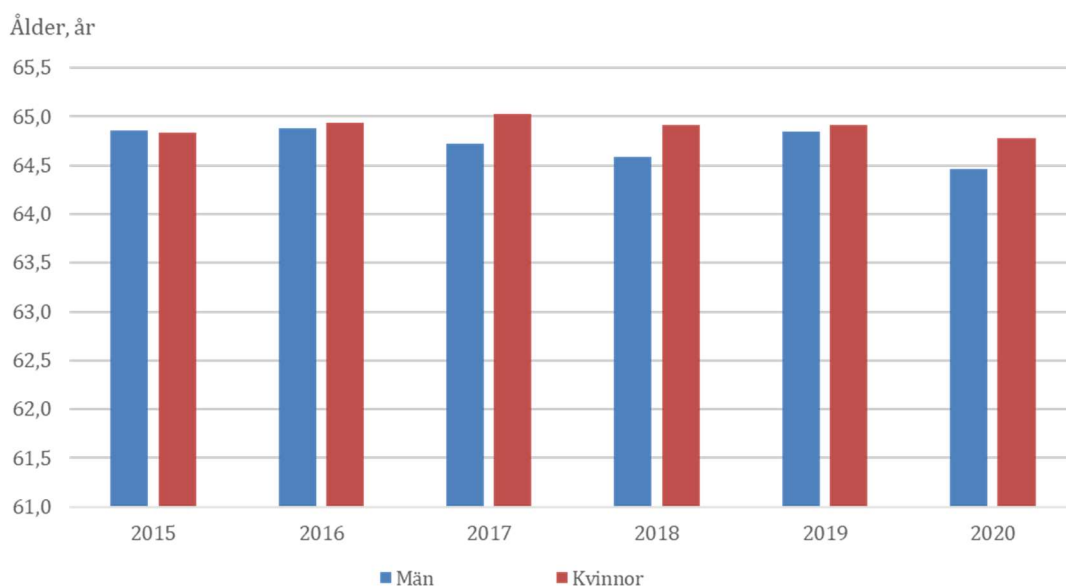
* Anställningar med rätt att gå i pension före 65 år enligt övergångsbestämmelser

** Anställningar med pensionsålder 65 år

Summan av andelarna för lägre pensionsålder, utnyttjad öb-rätt och *uttag före 65-årsdagen* var något högre för männen (46,2 procent) än för kvinnorna (44,0 procent). Det har under de flesta år mellan 2015 och 2020 varit en något högre andel bland männen än bland kvinnorna som tagit ut ålderspensionen före 65 år.

Den genomsnittliga åldern vid första utbetalningen av ålderspensionen (inklusive lägre pensionsåldrar och rätt att gå före 65 år enligt övergångsbestämmelser) var någorlunda lika för män och kvinnor under 2015. Övriga år har kvinnorna haft en något högre genomsnittsålder än männen trots att det under alla år har varit en högre andel män än kvinnor som tagit ut ålderspensionen efter 65 år, se diagram 2.1.2.

Diagram 2.1.2 – Genomsnittlig ålder för uttag av ålderspensionen inklusive lägre pensionsåldrar och öb-åldrar

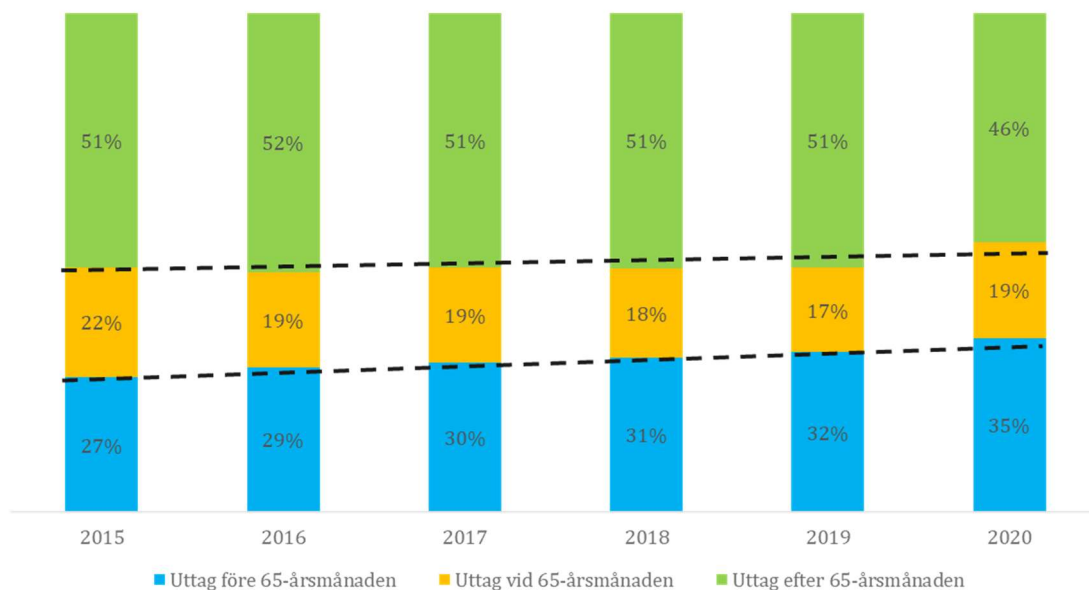
Under 2020 var kvinnorna (64 år 9 månader) i genomsnitt tre månader äldre vid första utbetalningen av ålderspensionen än vad männen var (64 år 6 månader). Skillnaden mellan män och kvinnors genomsnittliga

uttagsålder var som störst under 2018 då kvinnorna var nästan 4 månader äldre än männen.

Diagram 2.1.3 visar andelarna av de som tagit ut ålderspensionen före, vid och efter 65-årsdagen bland de som haft anställning med pensionsålder 65 år. Av de statligt anställda som har tagit ut ålderspensionen under perioden 2015 till 2020 har 82 procent haft en anställning med pensionsålder 65 år.

Andelen *uttag före 65-årsdagen* har fortsatt att öka varje år från 2008 (17 procent) till 2020 (35 procent). Andelen *uttag vid 65-årsdagen* har däremot minskat från 46 procent (2008) till 19 procent (2020). När det gäller *uttag efter 65-årsdagen* har andelen ökat från 37 procent (2008) till 46 procent (2020). Varje år sedan 2008 har denna andel ökat förutom under det senaste året då andelen minskade från 51 procent till 46 procent. Det var första gången på sju år som andelen *uttag efter 65-årsdagen* var lägre än 50 procent.

Diagram 2.1.3 – Andel nya ålderspensioner* per uttagsålder och år

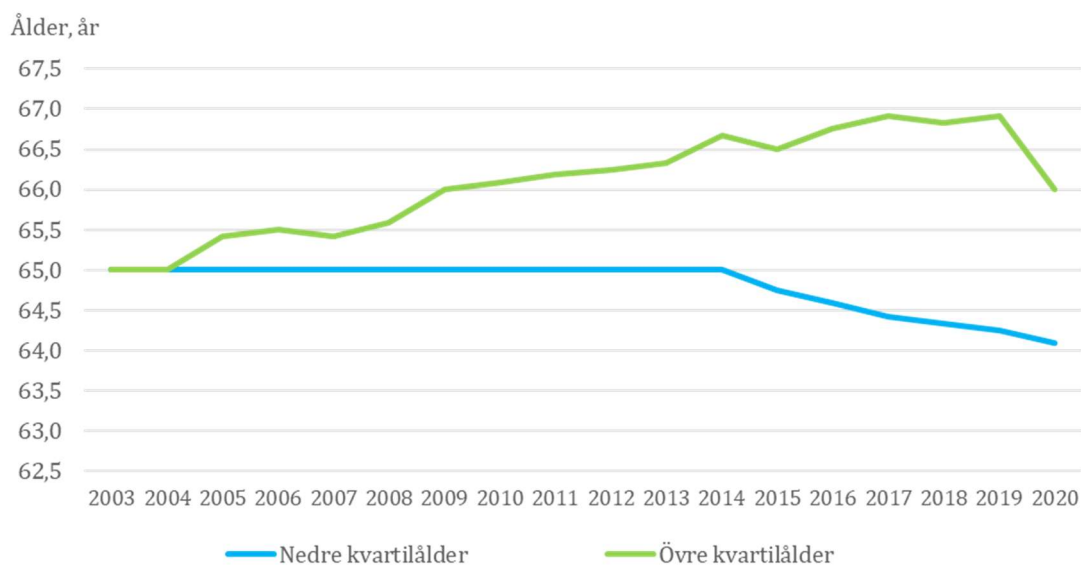

* Anställningar med pensionsålder 65 år

Uttag av ålderspensionen 2020 har påverkats av framförallt två förändringar som trädde i kraft under året. Den 1 januari 2020 höjdes LAS-åldern från 67 till 68 år. Samtidigt höjdes även åldern för den nedre gränsen när det gäller allmän pension, från 61 till 62 år. Båda dessa förändringar har påverkat uttagen av den statliga tjänstepensionen och framförallt *uttag efter 65-årsdagen*.

Uttagsåldern för nya ålderspensioner har förändrats sedan 2004 och det kan vi åskådliggöra genom att visa den nedre och övre kvartilåldern av uttagsåldern för nya ålderspensioner, se diagram 2.1.4.

Diagram 2.1.4 – Nedre och övre kvartilålder för nya ålderspensioner* per år

* Anställningar med pensionsålder 65 år

Mellan 2003 och 2014 hände inte så mycket med den nedre kvartilåldern. Det beror på att det var fler som tog ut pensionen vid 65-årsdagen än före 65-årsdagen under dessa år. Däremot från 2014 till 2020 har denna ålder sjunkit med totalt elva månader. När det gäller den övre kvartilåldern har trenden varit att den ökat mellan 2004 och 2019. Däremot minskade den relativt mycket mellan 2019 och 2020 (- 11 månader). Vid första utbetalningen av ålderspensionen under 2020 var 25 procent yngre än 64 år och 1 månad och 25 procent var äldre än 66 år.

Kvinnorna har under åren 2015 till 2020 haft en högre andel *uttag före* och *vid 65-årsdagen* än männen. Männen har däremot haft en högre andel *uttag efter 65-årsdagen*, se tabell 2.1.6.

Tabell 2.1.6– Andel uttag av ålderspensioner* uppdelat på män och kvinnor

Män	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Uttag före 65-årsdagen	25 %	28 %	29 %	29 %	30 %	34 %
Uttag vid 65-årsdagen	20 %	16 %	17 %	17 %	16 %	18 %
Uttag efter 65-årsdagen	55 %	56 %	54 %	54 %	54 %	48 %
Totalt män	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Kvinnor	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Uttag före 65-årsdagen	28 %	30 %	32 %	33 %	34 %	36 %
Uttag vid 65-årsdagen	24 %	22 %	20 %	19 %	19 %	21 %
Uttag efter 65-årsdagen	48 %	48 %	48 %	48 %	47 %	43 %
Totalt kvinnor	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

* Anställningar med pensionsålder 65 år

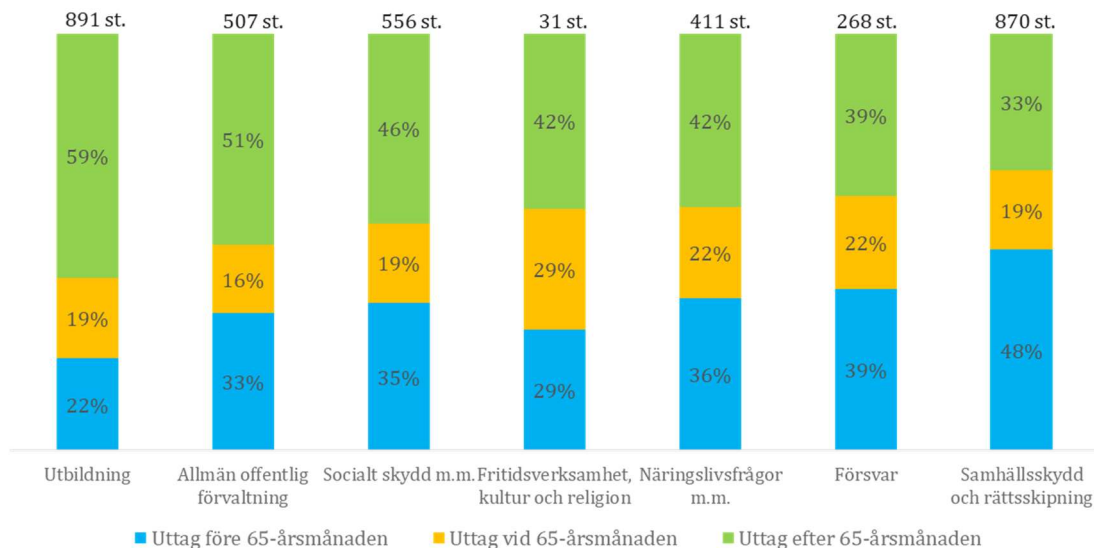
Andelen *uttag före 65-årsdagen* har ökat varje år bland män och kvinnor mellan 2015 och 2020. När det gäller andelen *uttag vid 65-årsdagen* har dessa minskat de fem första åren och ökat något det senaste året bland både män och kvinnor.

Andelen *uttag efter 65-årsdagen* var ganska stabil bland männen och bland kvinnorna från 2015 till 2019. Mellan 2019 och 2020 minskade denna andel för både män och kvinnor. Bland männen minskade dessa uttag med sex procentenheter och bland kvinnorna minskade uttagen med fyra procentenheter.

Andelen nya ålderspensioner för anställda med pensionsålder 65 år visas i diagram 2.1.5 uppdelade i cofog-grupper. Totalt var det drygt 3 500 nya ålderspensioner 2020 och drygt hälften av dessa var anställda inom någon av de två cofog-grupperna *utbildning* och *samhällsskydd och rättsskipning*. Dessa två grupper utmärker sig när det gäller vid vilken ålder de anställda har tagit ut sin ålderspension jämfört med övriga cofog-grupper.

Cofog-gruppen *utbildning* har haft den lägsta andelen *uttag före 65-års månaden* och högsta andelen *uttag efter 65-års månaden*. När det gäller *samhällsskydd och rättsskipning* däremot har denna grupp haft den högsta andelen *uttag före 65-års månaden* och den lägsta andelen *uttag efter 65-års månaden*. Det var nästan lika många uttag av ålderspensionen i dessa två cofog-grupper (891 vs 870). Tidigare år har det varit betydligt fler uttag inom *utbildning* än inom *samhällsskydd och rättsskipning*.

Diagram 2.1.5 – Andel nya ålderspensioner* 2020 per uttagsålder och cofog-grupp

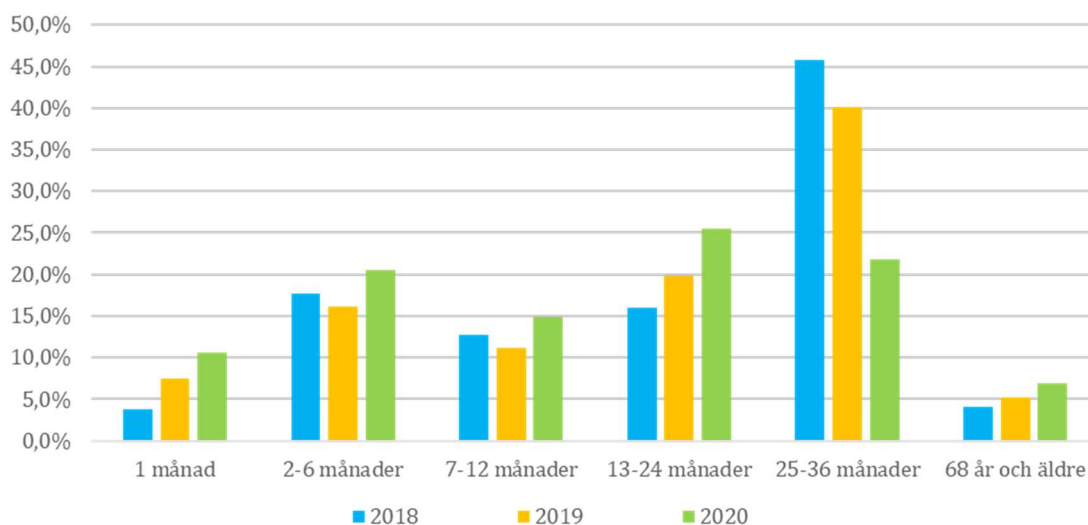

* Anställningar med pensionsålder 65 år

Mellan 2019 och 2020 ökade andelen *uttag vid 65-års månaden* med fem procentenheter i cofog-gruppen *samhällsskydd och rättsskipning* och i cofog-gruppen *utbildning* ökade andelen *uttag före 65-års månaden* med sju procentenheter. Bland övriga cofog-grupper var andelarna ungefär desamma under dessa två år.

Under 2020 var det drygt 1 600 personer som tog ut sin ålderspension efter 65-års månaden. Det är en minskning av antalet med 28 procent från året före. Av dessa uttag 2020 tog knappt 11 procent ut ålderspensionen månaden efter att de fyllde 65 år och drygt 28 procent tog ut ålderspensionen månaden efter att de fyllt 67 år, se diagram 2.1.6. Andelen uttag mellan 67 och 68 år (25-36 månader) har minskat och framförallt mellan 2019 och 2020. Det följer av att flera anställda som uppnådde ålder 67 år under 2020 fortfarande är kvar i anställningen och inte har tagit ut sin ålderspension ännu.

Diagram 2.1.6 – Andel nya ålderspensioner 2018-2020 bland anställda med uttag efter 65-års månaden*

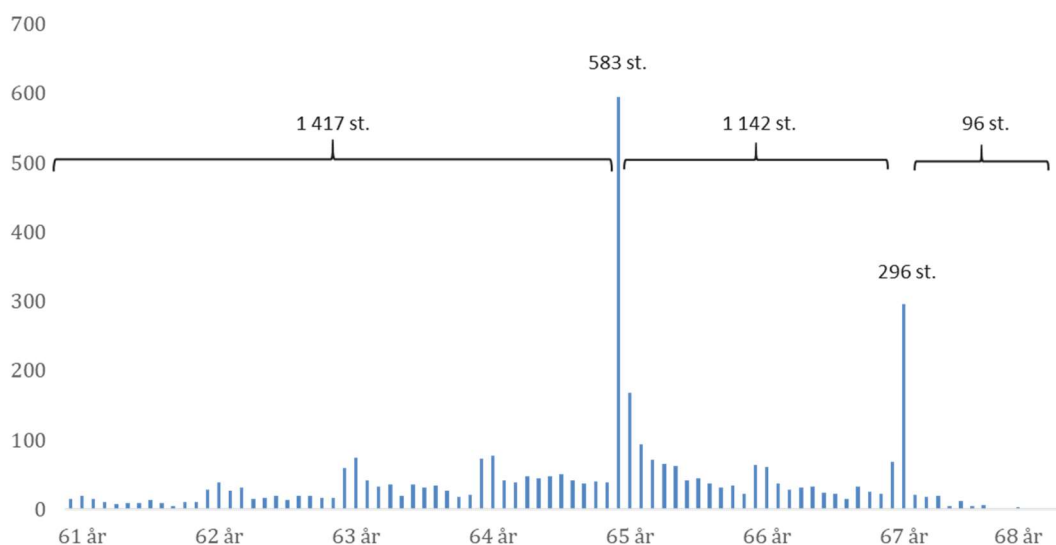

* Antal månader efter 65-års månaden

Bland de med *uttag efter 65-års månaden* har den största förändringen skett för de mellan 67 och 68 år (25-36 månader). Under dessa tre år har denna andel minskat från drygt 45 procent till drygt 20 procent. Övriga har ökat sina andelar något mellan 2019 och 2020.

Diagram 2.1.7 visar nya ålderspensioner 2020 för anställningar med pensionsålder 65 år. Dessa är redovisade enligt den månad de avgick inför uttaget av ålderspensionen. De två absolut vanligaste tidpunkterna för avgång var månaden innan de skulle fylla 65 år och under 67-års månaden. Under de tre föregående åren, 2017-2019 var det fler som avgick vid 67 år än månaden före 65 år, men under 2020 var det däremot nästan dubbelt så många som avgick månaden före 65 år än vid 67 år.

Diagram 2.1.7 – Antal nya ålderspensioner* 2020 per avgångsålder

* Anställningar med pensionsålder 65 år

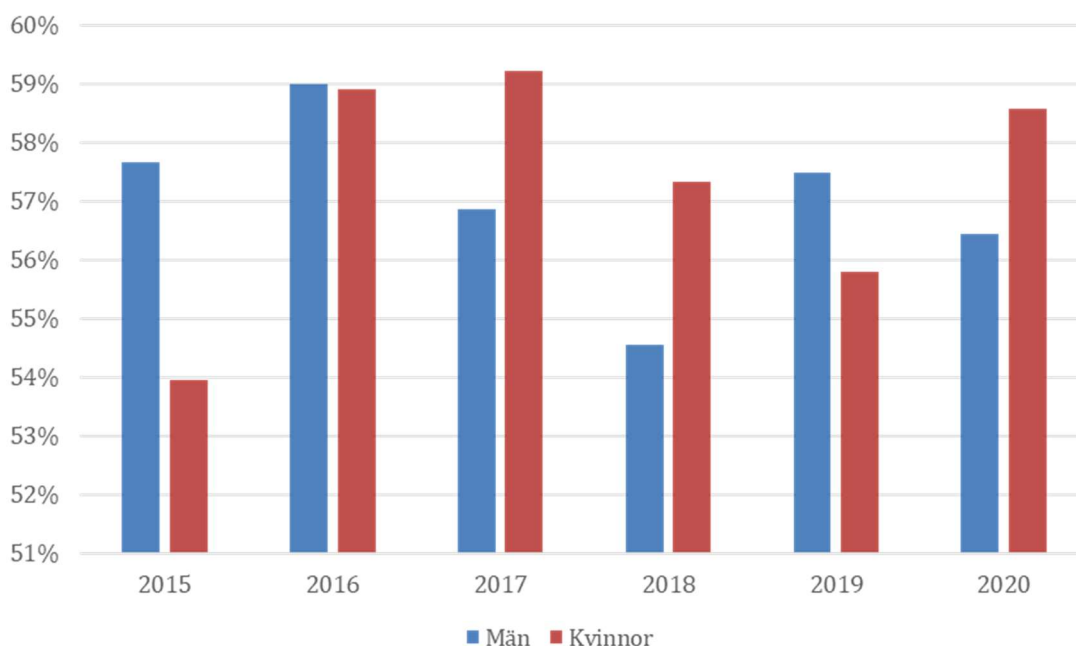
Trots att vi tidigare i rapporten har visat att 65-års månaden blivit allt mindre betydelsefull är det fortfarande en tidpunkt som många väljer att avgå vid. I diagrammet är staplarna något högre före varje helårsmånad det vill säga att det är fler som valt att avgå månaden innan de fyllde 61 år, 62 år, 63 år och ända upp till 67 år än under månaderna däremellan.

Bland nya ålderspensioner 2020 var det drygt 11 procent som avgick två eller fler månader innan de fick sin första utbetalning av ålderspensionen. Resterande 89 procent avgick alltså månaden innan de fick sin första utbetalning av ålderspensionen.

När den första utbetalningen av ålderspensionen sker före 65-års månaden kan den anställda välja mellan ett temporärt eller livsvarigt uttag. Temporärt uttag innebär att ett visst belopp blir utbetalt före 65-års månaden och ett annat belopp utbetalt från och med 65-års månaden alternativt inget belopp alls efter 65-års månaden. Livsvarigt uttag innebär att det i grunden är samma belopp som utbetalas både före och efter 65-års månaden. När det gäller *uttag vid 65-års månaden* och *uttag efter 65-års månaden* är det inte möjligt att välja temporärt uttag.

Av de som 2020 tog ut ålderspensionen före 65-års månaden valde 58 procent (717 st.) att göra ett temporärt uttag och resterande 42 procenten (528 st.) valde ett livsvarigt uttag. Andelen bland män och kvinnor som valt temporära uttag av ålderspensionen har under perioden 2015 till 2020 varierat mellan 54 och 59 procent, se diagram 2.1.8. Under hela denna tidsperiod har det varit en högre andel som valt ett temporärt uttag än ett livsvarigt uttag bland de som valt att ta ut ålderspensionen före 65 år.

Diagram 2.1.8 – Andel temporära uttag bland uttag före 65-års månaden

* Anställningar med pensionsålder 65 år

Antalet uttag före 65-års månaden har varit ganska konstant mellan 2015 och 2020, i genomsnitt cirka 1 300 uttag per år. Antalet temporära uttag har under dessa år ökat med tre procent. Tabell 2.1.7 är uppdelad på kön och utbetalt belopp efter 65-års månaden. Utbetalt belopp består i tabellen av tre grupper: de som inte kommer att få någon utbetalning alls efter 65-års månaden, de som kommer att få ett lägre månadsbelopp utbetalt efter 65-års månaden än vad de hade utbetalt före 65 år och de som har ungefär samma månadsbelopp utbetalt både före och efter 65-års månaden.

Tabell 2.1.7 – Andel av uttag före 65-års månaden* 2020 uppdelat på kön och utbetalt belopp efter 65 år

Månadsbelopp utbetalt från och med 65-års månaden	Män	Kvinnor	Totalt 2020
Inget månadsbelopp alls från och med 65-års månaden	16 %	22 %	20 %
Lägre månadsbelopp från och med 65-års månaden än före 65 år	40 %	36 %	37 %
Samma månadsbelopp före och efter 65-års månaden	44 %	42 %	43 %
Totalt	47 %	53 %	100 %

* Anställningar med pensionsålder 65 år

Av de som tog ut pensionen före 65 år under 2020 kommer en av fem inte ha någon utbetalning alls efter 65 år (20 procent). Fyra av fem kommer alltså att ha ett lägre eller samma belopp utbetalt efter 65 år i jämförelse med beloppet före 65 år. I gruppen som kommer att få ett lägre månadsbelopp efter 65 år än före 65 år (37 procent) kommer de i genomsnitt att få 87 procent lägre månadsbelopp utbetalt efter 65 år än vad de hade utbetalt före 65 år.

Pensionsunderlaget används för att beräkna hur mycket den anställda får i pension. I den allmänna pensionen kan inte pensionsunderlaget bli högre än 7,5 inkomstbasbelopp, även om den anställda har haft en inkomst som överstiger denna gräns. För statligt anställda med inkomst högre än 7,5 inkomstbasbelopp kompenseras tjänstepensionen för denna begränsning.

I tabell 2.1.7 redovisas de som tagit ut ålderspensionen 2020 och som haft en anställning med pensionsålder 65 år. De är indelade i två grupper beroende på om deras pensionsunderlag hamnade under eller över 7,5 inkomstbasbelopp. För de allra flesta som tog ut ålderspensionen 2020 låg denna gräns på 483 000 kronor (7,5 inkomstbasbelopp).

Tabell 2.1.8 – Pensionsunderlag för nya ålderspensioner* 2020 i relation till 7,5 inkomstbasbelopp

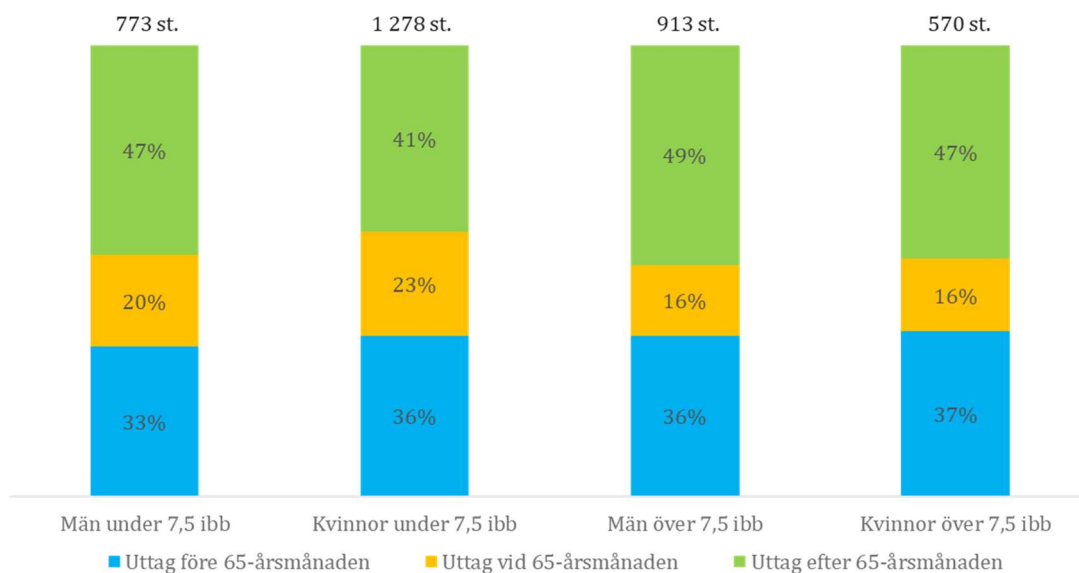
Pensionsunderlag	Män	Kvinnor	Totalt 2020	Totalt 2019
Under 7,5 inkomstbasbelopp	46 %	69 %	58 %	57 %
Över 7,5 inkomstbasbelopp	54 %	31 %	42 %	43 %
Totalt	48 %	52 %	100 %	100 %

* Anställningar med pensionsålder 65 år

I jämförelse med 2019 så är andelarna någorlunda desamma under dessa två år. Nästan 70 procent av kvinnorna och knappt hälften av männen hade ett pensionsunderlag under 7,5 inkomstbasbelopp. Drygt hälften av männen (54 procent) och nästan en av tre kvinnor (31 procent) hade ett pensionsunderlag över 7,5 inkomstbasbelopp.

I diagram 2.1.9 visas andelen med *uttag före, vid och efter 65-årsdagen* under 2020. I diagrammet har hänsyn tagits till kön och om pensionsunderlaget var under eller över 7,5 inkomstbasbelopp. Antalet i varje grupp redovisas ovanför stapeln.

Diagram 2.1.9 – Andel och antal nya ålderspensioner* 2020 med pensionsunderlag under respektive över 7,5 inkomstbasbelopp för män och kvinnor

* Anställningar med pensionsålder 65 år

Det var 60 procent fler män än kvinnor som hade ett pensionsunderlag över 7,5 inkomstbasbelopp och 65 procent fler kvinnor än män med pensionsunderlag under 7,5 inkomstbasbelopp. Huvuddragen i uttagsmönstret var detsamma 2020 i de fyra grupperna. I varje grupp var det högst andel för *uttag efter 65-årsdagen* och därefter *uttag före 65-årsdagen*. Lägst andel var det för *uttag vid 65-årsdagen*.

Skillnaden mellan män och kvinnor var lägst bland de med pensionsunderlag över 7,5 inkomstbasbelopp oavsett när de tog ut sin ålderspension. Tidigare år har det varit en högre andel både bland män och bland kvinnor med *uttag efter 65-årsdagen* för de med pensionsunderlag över 7,5 inkomstbasbelopp än jämfört med 2020. När det gäller de med pensionsunderlag under 7,5 inkomstbasbelopp är det ungefär lika stora andelar som tidigare år.

2.2 Sjukpension

I korthet om sjukpensioner

Under perioden 2015 till 2020 har det i genomsnitt beviljats knappt 150 nya sjukpensioner per år och över hälften av dessa beviljades på heltid. I genomsnitt har 70 procent av nya sjukpensioner beviljats till kvinnor och ju högre omfattning på sjukpensionen desto högre andel män.

Nya sjukpensioner

I det här avsnittet redovisas antal anställda inom statsförvaltningen som har beviljats sjukpension. Sjukpension beviljas om Försäkringskassan har beviljat sjukersättning eller aktivitetsersättning med omfattningen 25, 50, 75 eller 100 procent. Totalt för perioden 2015 till 2020 har det beviljats knappt 900 nya sjukpensioner. Mellan 2000 och 2008 beviljades det cirka 1 700 sjukpensioner varje år och det är nästan dubbelt så många som det totala antalet under de senaste sex åren.

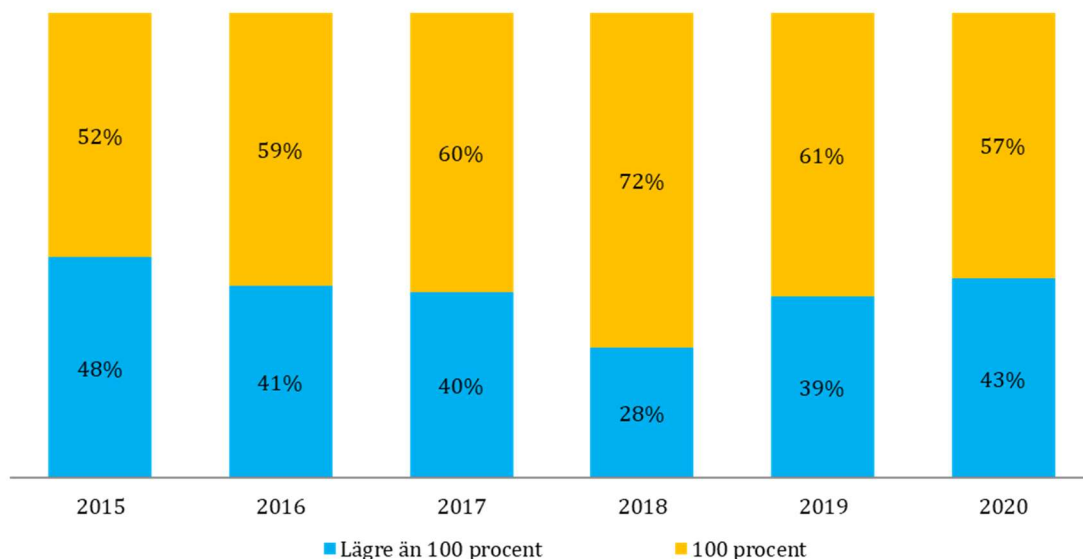
Tabell 2.2.1 – Antal nya sjukpensioner per omfattning och år

Omfattning	2015	2016	2017	2018	2019	2020
25 procent	65	51	22	8	20	15
50 procent	44	34	25	15	17	25
75 procent	7	8	2	3	5	3
100 procent	128	132	74	66	66	58
Totalt	244	225	123	92	108	101
Alder (median)	57 år 3 mån	56 år 3 mån	54 år 3 mån	58 år 3 mån	56 år 6 mån	55 år 10 mån
Män	28 %	33 %	29 %	37 %	27 %	27 %
Kvinnor	72 %	67 %	71 %	63 %	73 %	73 %

Antalet nya sjukpensioner minskade något mellan 2019 och 2020. Under 2018 var antalet det lägsta som hittills beviljats inom statsförvaltningen under ett och samma år sedan början av 2000-talet. Mellan de två senaste åren har antalet nya sjukpensioner med omfattning lägre än 100 procent varit oförändrat medan nya sjukpensioner med omfattning 100 procent minskade med tolv procent. Majoriteten (57 procent) av nya sjukpensioner 2020 beviljades på heltid. Det har alltid varit fler kvinnor än män som beviljats sjukpension oavsett omfattning.

I diagram 2.2.1 har de nya sjukpensionerna delats in i två grupper. I ena gruppen ingår sjukpensioner med lägre omfattning än 100 procent och i den andra gruppen ingår sjukpensioner med omfattning 100 procent.

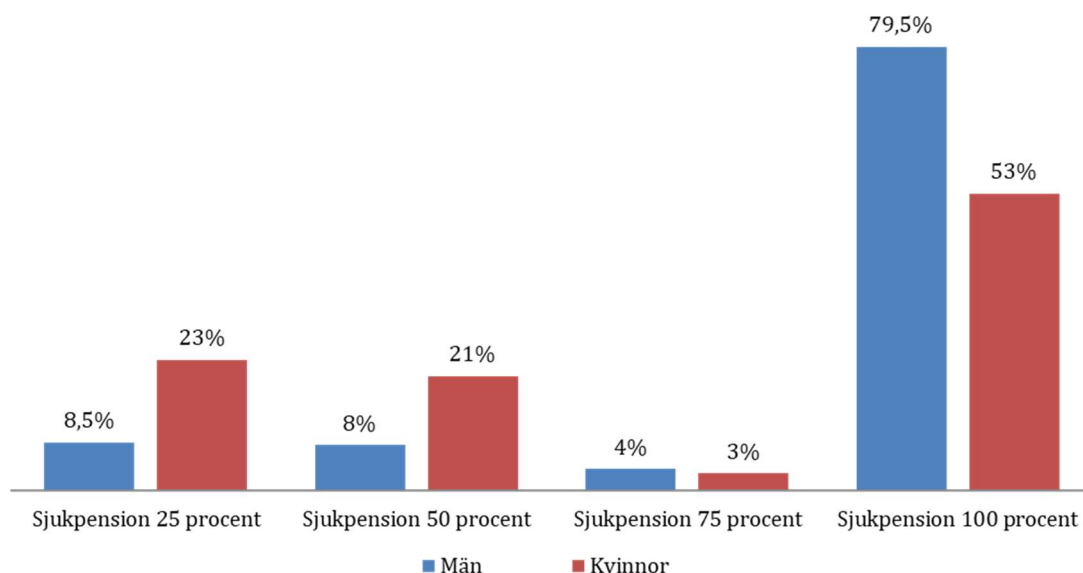
Diagram 2.2.1 – Andel nya sjukpensioner per omfattning och år

Sedan 2015 har det varje år varit en högre andel nya sjukpensioner på 100 procent jämfört med nya sjukpensioner med omfattning lägre än 100 procent. Under 2018 var andelen med beviljad sjukpension på heltid som högst (72 procent) och motsvarande andel 2020 var 57 procent. Det totala antalet har minskat med 59 procent från 2015 (244 st.) till 2020 (101 st.).

Det var nästan tre gånger fler kvinnor (74 stycken) än män (27 stycken) som beviljades sjukpension under 2020. Totalt under perioden 2015 till 2020 har 268 män och 625 kvinnor beviljats sjukpension. Under denna period har 80 procent av männen och drygt 53 procent av kvinnorna beviljats sjukpension på heltid, se diagram 2.2.2.

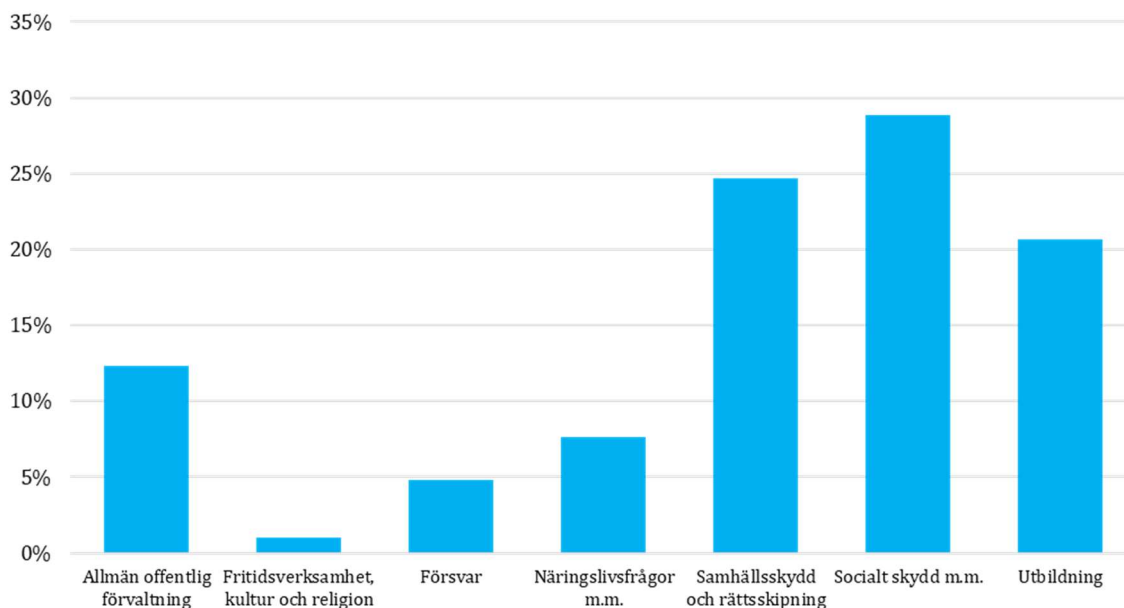
Diagram 2.2.2 – Ackumulerad andel nya sjukpensioner 2015-2020 per kön och omfattning

Männen har under nästan alla år mellan 2003 och 2020 haft en högre andel som beviljats sjukpension på heltid än vad kvinnorna haft. År 2016 var denna andel lika stor för både män och kvinnor. För det senaste året, 2020, var det 63 procent av männen och 55 procent av kvinnorna som beviljades sjukpension på heltid.

Nästan hälften av de anställda inom statsförvaltningen finns inom verksamhetsinriktningarna *samhällsskydd och rättsskipning* och *utbildning*. Av de nya beviljade sjukpensionerna 2015 till 2020 har knappt hälften beviljats inom dessa två grupper (25 procent respektive 21 procent) men den högsta andelen har beviljats inom *socialt skydd m.m.* (29 procent).

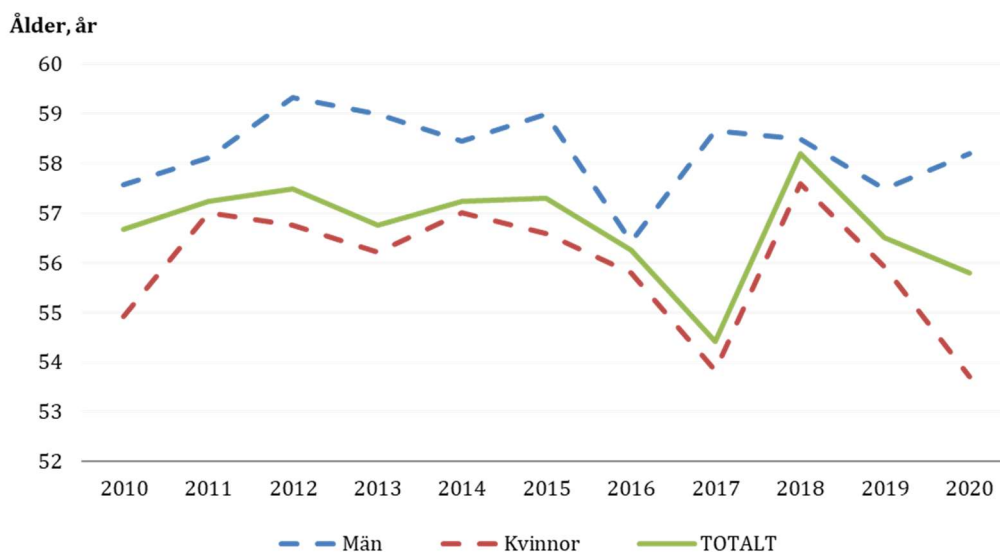
Diagram 2.2.3 – Andel nya sjukpensioner 2015-2020 uppdelat på cofog-grupper

Av de män som beviljats sjukpension under dessa år har en av tre män varit anställd inom verksamhetsområdet *samhällsskydd och rättsskipning* medan en av tre kvinnor har varit anställd inom *socialt skydd m.m.*

Diagram 2.2.4 visar männens och kvinnornas medianålder vid tidpunkten då de beviljades sjukpension oavsett omfattning.

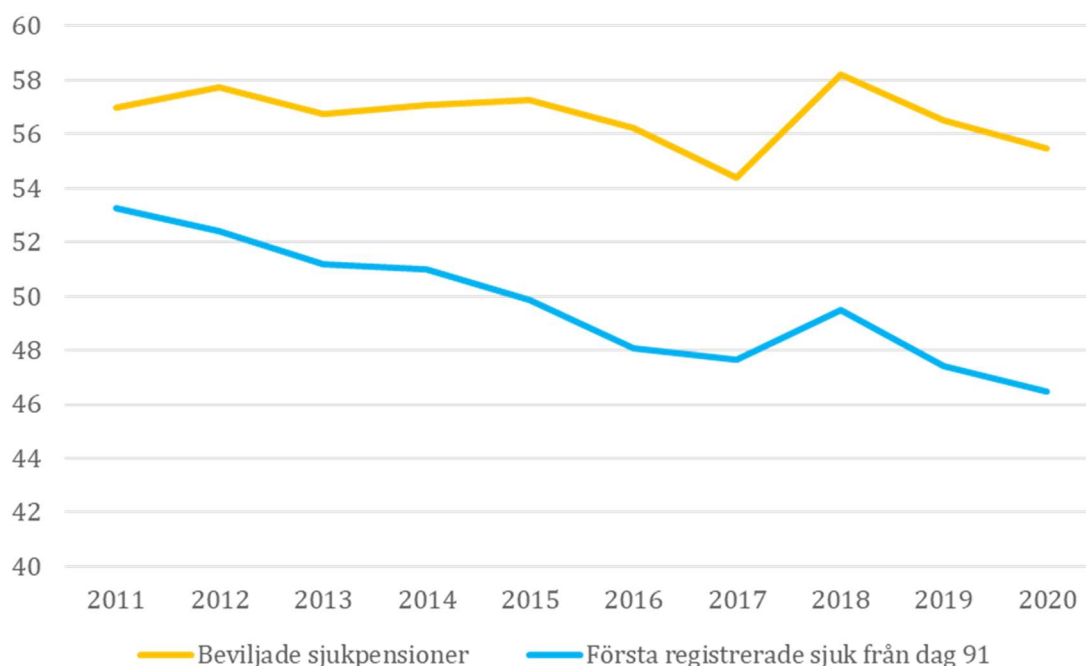
Diagram 2.2.4 – Medianålder för nya sjukpensioner per kön och år

Kvinnorna har haft en lägre medianålder vid beviljad sjukpension än männen under alla år. Den minsta skillnaden i medianåldern mellan könen var sju månader och uppmättes 2016. Mellan 2019 och 2020 höjdes männens medianålder med 9 månader medan kvinnornas medianålder sänktes med 26 månader.

Från 2011 till 2020 har 97 procent av de som beviljats sjukpension varit sjukskrivna längre än tre månader före sjukpensionen. I diagram 2.2.5 visas medianåldern för beviljad sjukpension och medianåldern vid den första registrerade sjukdagen från dag 91.

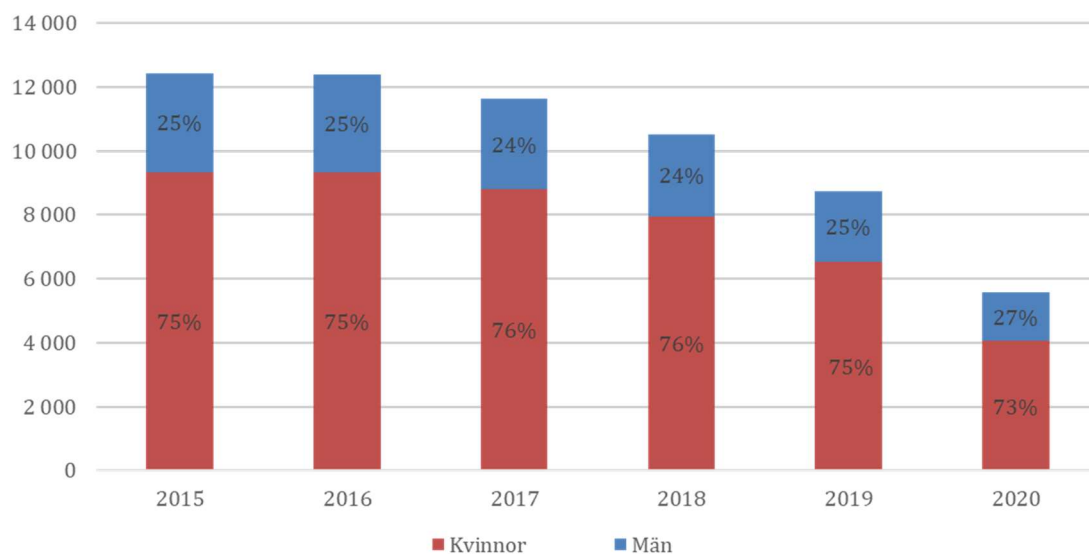
Diagram 2.2.5 – Medianålder per år för nya sjukpensioner och vid första registrerade sjuk från dag 91

I genomsnitt har det under perioden 2015-2020 dröjt mer än åtta år mellan första registrerade sjuk från dag 91 till beviljad sjukpension. Medianåldern för de som beviljas sjukpension har tenderat att bli lägre över tid och de anställda blir också sjukskrivna vid en allt yngre ålder. Trenden är att medianåldern både vid första långa sjukfall och vid beviljad sjukpension sjunker samtidigt som tidsdifferensen, från att en person blivit sjuk från dag 91 och till att personen beviljas sjukpension, ökar. Differensen mellan medianåldern för ny sjukpension och första registrerade sjukdag har under de tre senaste år varit som störst, nästan 9 år.

Mellan 2015 och 2020 har det i genomsnitt beviljats knappt 150 stycken nya sjukpensioner varje år. Under samma period har antalet nya långa sjukfall i december månad minskat med drygt 6 800 anställda. Diagram 2.2.6 visar utvecklingen när det gäller antal sjukskrivningar från dag 91 i december månad 2015 till 2020.

Diagram 2.2.6 – Antal anställda inom statsförvaltningen med sjuk från dag 91 i december månad 2015 till 2020

Mellan 2015 och 2019 har andelen kvinnor med sjuk från dag 91 varit drygt 75 procent. Under 2020 minskade denna andel till knappt 73 procent samtidigt som det totala antalet sjukskrivna i december månad minskade med 36 procent mellan 2019 och 2020.

2.3 Pensionsersättning inklusive särskild pensionsersättning

Nya pensionsersättningar

I korthet om pensionsersättningar

Antalet nya pensionsersättningar har minskat med 96 procent mellan 2015 och 2020. Det beror på att reglerna för pensionsersättningar och särskilda pensionsersättningar har förändrats. Under de tre senaste åren har det totalt beviljats 33 nya pensionsersättningar och över hälften av dessa har beviljats till kvinnor. De senaste sex åren har de flesta som beviljats pensionsersättning varit anställd inom verksamhetsinriktningen *utbildning*.

Pensionsersättning och särskild pensionsersättning regleras från och med 1 januari 2015 i ett omställningsavtal för anställda inom staten. Detta omställningsavtal ersatte det statliga trygghetsavtalet och innehåller övergångsbestämmelser som gällde mellan 2015 och 2018.

Enligt bestämmelserna i Trygghetsavtalet (TA) kunde en anställd som hade mindre än fyra år kvar till sin pensionsålder (60, 61 eller 65 år) få pensionsersättning om han eller hon slutat sin anställning till exempel till följd av arbetsbrist. Om det fanns särskilda skäl, kunde en anställd som sagts upp från sin tillsvidareanställning på grund av arbetsbrist beviljas särskild pensionsersättning av TA-nämnden. Den anställda skulle då ha fyllt 55 år sista anställningsdagen. Särskild pensionsersättning beviljades enligt Trygghetsavtalet tidigast från 61 års ålder.

Enligt Avtal om omställning kunde en anställd, i enlighet med de övergångsbestämmelser som gällde mellan 2015 och 2018, beviljas pensionsersättning vid uppsägning på grund av arbetsbrist. Pensionsersättning kunde beviljas om den anställda hade mindre än fyra år kvar till sin pensionsålder och varit anställd inom det statliga avtalsområdet i minst tio år vid avgångstidpunkten. Det sistnämnda villkoret gällde inte för yrkesofficerare i Försvarmakten. Om det fanns särskilda skäl, kunde en anställd som sagts upp från sin tillsvidareanställning på grund av arbetsbrist beviljas särskild pensionsersättning av Omställningsnämnden. Den anställda skulle då ha fyllt 57 år sista anställningsdagen och vid avgången varit anställd hos arbetsgivaren sju år i följd. Övergångsbestämmelserna innebär att förmånen pensionsersättning kan komma att utbetalas som längst till och med november 2022.

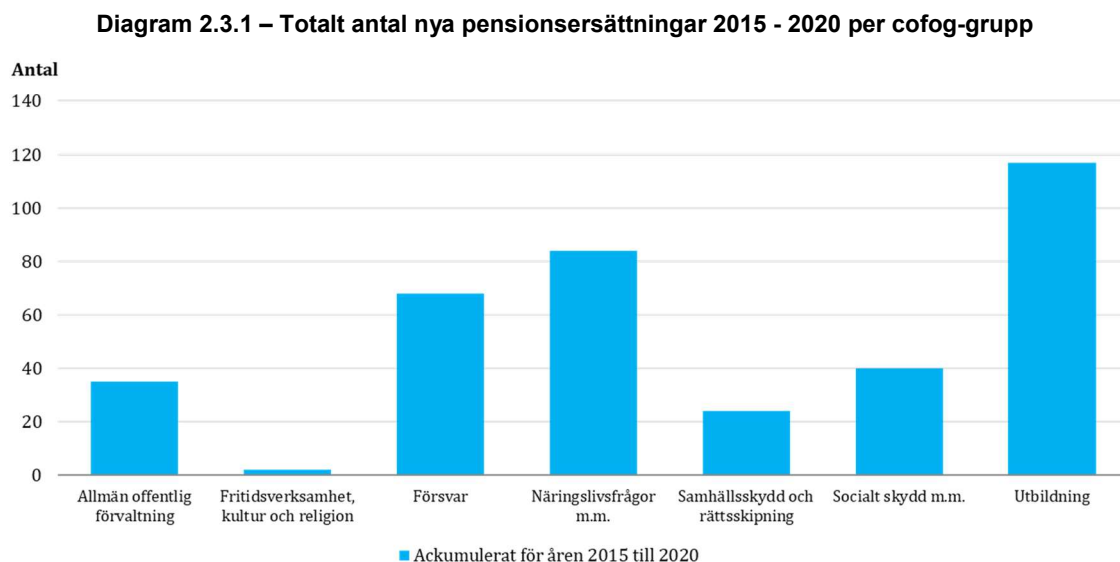
Särskild pensionsersättning beviljas enligt Avtal om omställning tidigast från 62 års ålder. Omställningsnämnden kan även pröva om det finns synnerliga skäl för beviljande av särskild pensionsersättning. Den anställda ska då ha fyllt 56 år sista anställningsdagen och måste stå till arbetsmarknadens förfogande. Den särskilda pensionsersättningen betalas ut när ersättningen från arbetslöshetskassan upphört. Det innebär att det kan uppstå ett glapp mellan tidpunkten då den anställda slutat sitt arbete och tidpunkten då särskild pensionsersättning börjar betalas ut. I SPV:s statistik redovisas tidpunkten när pensionsersättningarna började betalas ut.

Tabell 2.3.1 – Antal nya pensionsersättningar inklusive särskild pensionsersättning per kön och år

Pensionsersättning	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Män	79	48	31	2	7	5
Kvinnor	94	46	39	13	4	2
Totalt	173	94	70	15	11	7
Ålder (median) vid första utbetalningen	62 år 3 mån	62 år 5 mån	62 år 6 mån	62 år	62 år 6 mån	63 år 2 mån
Män	46 %	51 %	44 %	13 %	64 %	71 %
Kvinnor	54 %	49 %	56 %	87 %	36 %	29 %

Tabellen ovan visar antal nya pensionsersättningar som har beviljats per år. Under de tre senaste åren har det varit väldigt få nya pensionsersättningar. Under 2020 beviljades det enbart särskild pensionsersättning.

Totalt har det beviljats 370 nya pensionsersättningar och särskilda pensionsersättningar under perioden 2015 till 2020. De flesta har beviljats inom verksamhetsområdet *utbildning*, se diagram 2.3.1.

Knappt en av tre nya pensionsersättningar har beviljats inom verksamhetsområdet *utbildning* under hela denna period.

I korthet om delpensioner

Under de senaste sex åren har det beviljats knappt 1 200 nya delpensioner per år. Det är fler kvinnor än män som varje år beviljas delpension. Ju högre omfattning på delpensionen desto högre andel män. Varje år har cirka 900 anställda beviljats delpension med omfattning upp till och med 20 procent, 100 anställda med omfattning 21 till 49 procent och drygt 130 anställda med delpension på 50 procent. Inom universitet och högskolor har var fjärde anställd med delpension beviljats omfattning på 50 procent vilket är betydligt högre andel än övriga verksamhetsområden.

2.4 Delpension

Nya delpensioner

Den som har en statlig anställning och omfattas av PA 16 Avdelning 2 kan beviljas delpension från och med den månad han eller hon fyller 61 år. Delpension innebär att arbetstiden minskar och den anställda kan beviljas delpension upp till 50 procent av en heltidstjänst. Delpensionen kan betalas ut till och med månaden innan den anställda fyller 65 år. Det är arbetsgivaren som fattar beslut om den anställda kan beviljas delpension.

I tabell 2.4.1 redovisas antal nya delpensioner per år. Dessa är uppdelade i tre grupper beroende på beviljad omfattning på delpensionen.

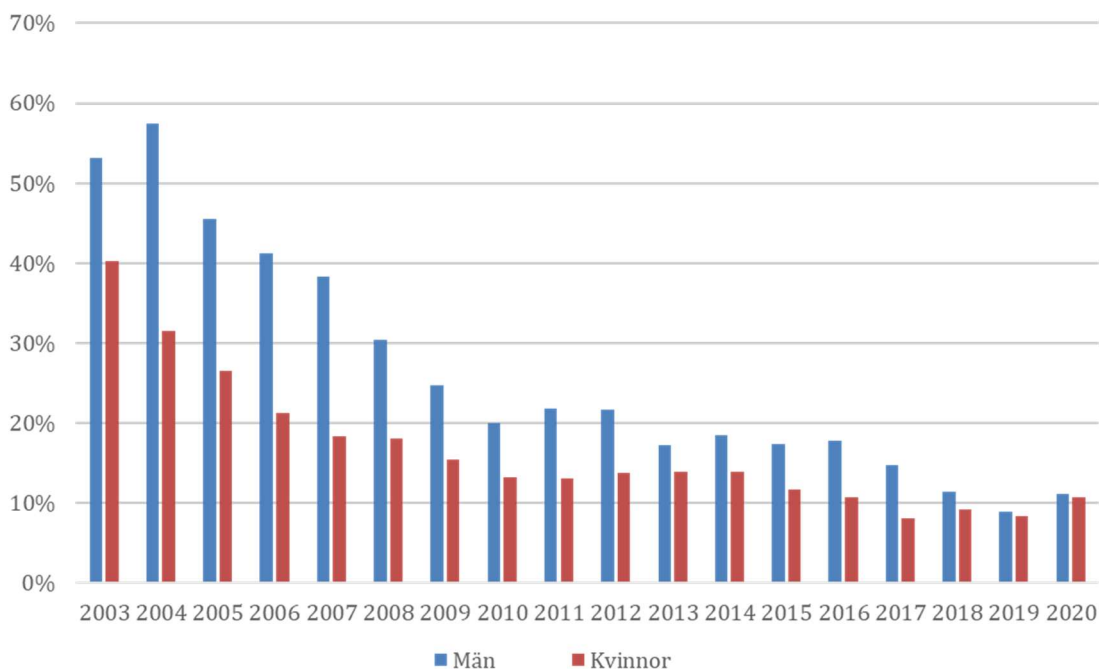
Tabell 2.4.1 – Antal nya delpensioner per omfattning och år

Omfattning	2015	2016	2017	2018	2019	2020
≤ 20 %	919	821	1 020	965	948	841
21 – 49 %	110	107	128	83	96	88
50 %	173	152	147	118	98	114
Totalt	1 202	1 080	1 295	1 166	1 142	1 043
Ålder (median)	62 år 4 mån	62 år 5 mån	62 år 5 mån	62 år 5 mån	62 år 4 mån	62 år 6 mån
Män	47 %	47 %	49 %	45 %	46 %	42 %
Kvinnor	53 %	53 %	51 %	55 %	54 %	58 %

Mellan 2007 och 2016 halverades antalet nya delpensioner (från 2 038 till 1 080 stycken). Antalet delpensioner ökade med 20 procent under 2017 och har sedan minskat de tre följande åren med 19 procent från 2017 till 2020.

Under alla år från 2006 har det varit fler kvinnor än män som beviljats delpension. Före 2006 var det däremot fler män än kvinnor. Diagram 2.4.1 visar andelen beviljade delpensioner på 50 procent för män respektive kvinnor. Före 2019 var det en högre andel män än kvinnor med beviljad delpension på 50 procent. Under 2019 och 2020 har det däremot varit väldigt jämnt fördelat mellan könen.

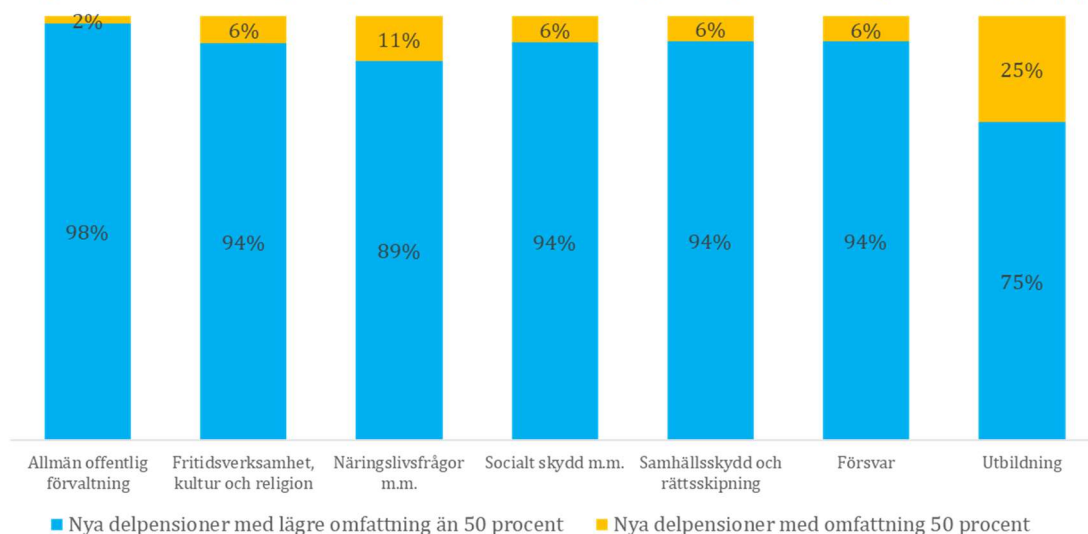
Diagram 2.4.1 – Andel nya delpensioner på 50 procent bland män och kvinnor

Männen har haft en högre andel av nya delpensioner på 50 procent under alla år sedan delpensionsavtalet infördes. Av de nya delpensionerna 2020 var skillnaden mellan könen väldigt liten, drygt elva procent av männen och knappt elva procent av kvinnorna beviljades delpension på 50 procent. De allra flesta män och kvinnor beviljas delpension med omfattning upp till 20 procent och under 2020 var det drygt 80 procent både bland män och kvinnor. För delpensioner med omfattning 21 till 49 procent var det en något högre andel kvinnor (9 procent) än män (8 procent).

Andel nya delpensioner på 50 procent skiljer sig åt mellan cofog-grupperna. De allra flesta har varit anställda inom *utbildning*. Totalt för perioden 2015 till 2020 har en av fyra beviljats delpension på 50 procent inom denna cofog-grupp medan det i övriga cofog-grupper har beviljats betydligt färre, i genomsnitt sex procent. Lägst andel har beviljats inom *allmän offentlig förvaltning*.

Diagram 2.4.2 – Andel nya delpensioner 2015 till 2020 uppdelat på omfattning och cofog-grupp

I tabell 2.4.2 har de nya ålderspensionerna 2020 delats upp i två grupper beroende på om de haft eller inte haft någon delpension i åldern 61 till 64 år. Majoriteten av de som tog ut ålderspensionen 2020 har inte haft någon beviljad delpension (73 procent). I tabell 2.4.2. kan man se att av de 27 procent som haft en beviljad delpension var det flest *uttag före 65-års månaden* och minst antal *uttag vid 65-års månaden*. Tidigare år har det varit flest *uttag efter 65-års månaden* i båda grupperna det vill säga både bland de som haft delpension och de som inte haft delpension.

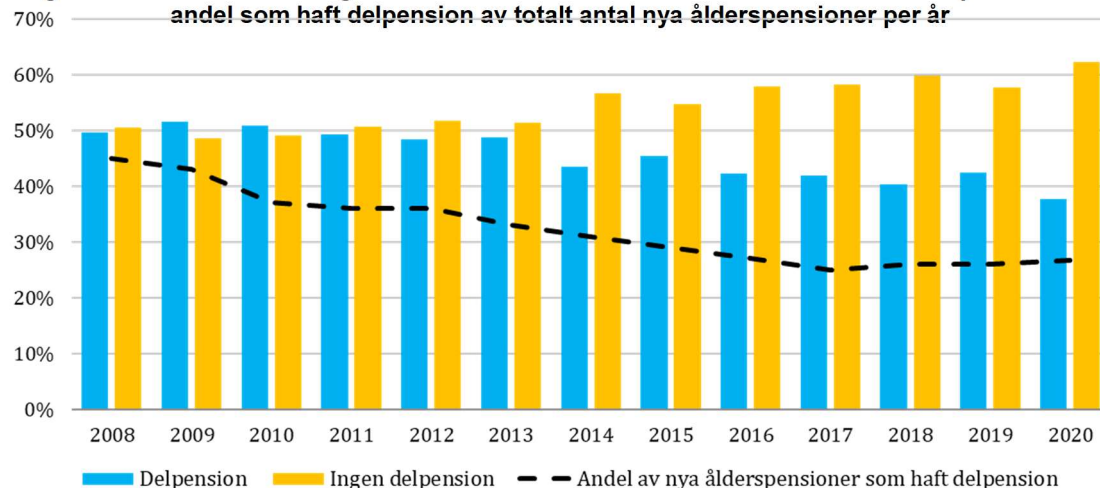
Tabell 2.4.2 – Antal nya ålderspensioner 2020 för de som haft delpension respektive inte haft delpension

Alderspension	Nya ålderspensionärer som inte haft delpension		Nya ålderspensionärer som haft delpension		Totalt
Uttag före 65-års månaden	886	34 %	359	38 %	1 245
Uttag vid 65-års månaden	426	17 %	258	27 %	684
Uttag efter 65-års månaden	1 275	49 %	330	35 %	1 605
Totalt	2 587	100 %	947	100 %	3 534
Andel av nya ålderspensioner	73 %		27 %		

Av de som beviljats ålderspension 2020 med *uttag vid 65-års månaden* (684 anställda) hade 38 procent haft delpension. Av de drygt 1 200 med *uttag före 65-års månaden* hade 29 procent haft delpension medan motsvarande andel för de drygt 1 600 med *uttag efter 65-års månaden* var 21 procent. Bland de som inte haft delpension var det mer än dubbelt så många (107 procent) med *uttag före 65-års månaden* jämfört med antal *uttag vid 65-års månaden* (886 jämfört med 426). För de som haft delpension var det 39 procent fler *uttag före än vid 65-års månaden* (359 jämfört med 258).

I diagram 2.4.3 redovisas andelarna för beviljad delpension för de med *uttag vid 65-års månaden* för åren 2008 till 2020. Dessa uttag har delats upp i två grupper baserat på om de anställda har haft någon delpension eller inte. I Arbetsgivarverkets skrift 'Avtal om delpension – kommentarer' står att läsa "Syftet med delpensionsavtalet är att arbetsgivaren med stöd av avtalet ska kunna öka möjligheterna för äldre anställda att arbeta kvar till ordinarie pensionsålder. Om de tidiga pensionsavgångarna minskar underlättas bland annat kompetensöverföring i samband med generationsväxling."

Diagram 2.4.3 – Andel av uttag vid 65-årsdagen* för de som haft och inte haft delpension samt andel som haft delpension av totalt antal nya ålderspensioner per år

* Anställningar med pensionsålder 65 år

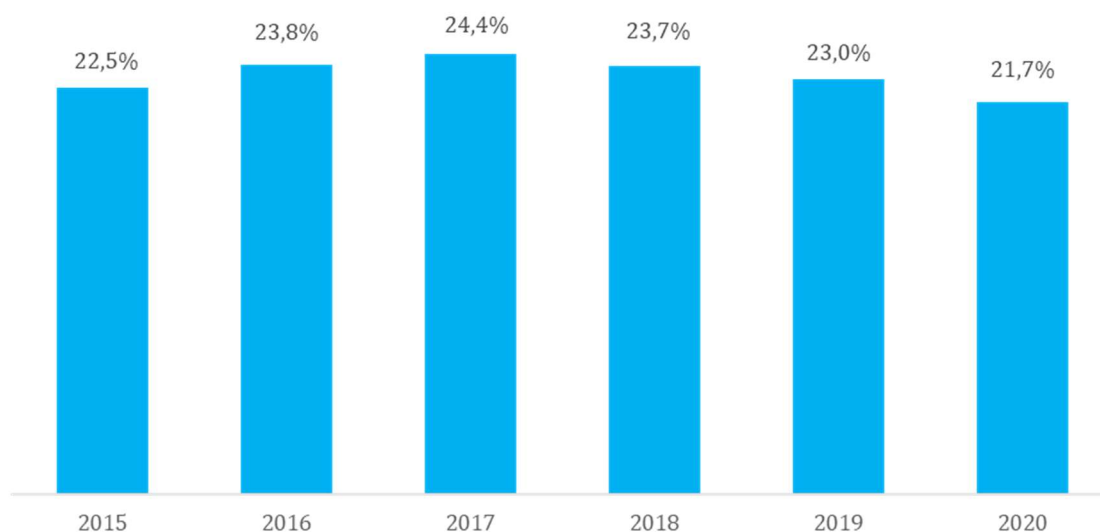
Mellan 2008 och 2013 var andelen *uttag vid 65-årsdagen* någorlunda jämnt fördelat mellan de som haft delpension och de som inte haft delpension. Mellan 2014 och 2020 har trenden för andelen som inte haft delpension varit stigande bland de med *uttag vid 65-årsdagen*.

Den svarta streckade linjen visar andelen som haft delpension av antal nya ålderspensioner för varje år. I nya ålderspensioner ingår *uttag före, vid och efter 65-årsdagen*. Under 2008 var det 45 procent av nya ålderspensioner som haft delpension, 2020 var det endast 27 procent. Denna andel har varit någorlunda konstant under de senaste fyra åren (2017 till 2020).

Beviljade delpensioner av anställda i åldern 61 till 64 år

I diagram 2.4.4 ingår anställda som har en beviljad delpension oavsett vilket år den beviljades. Det vill säga både nya och löpande delpensioner för varje redovisat år. Exempelvis ingår i stapeln för 2020 delpensioner beviljade någon gång mellan 2016 och 2020. För varje år har antalet delpensioner relaterats till antal anställda inom statsförvaltningen i åldrarna 61 till 64 år och dessa andelar redovisas ovanför staplarna.

Diagram 2.4.4 – Andel med beviljad delpension av antal anställda i åldrarna 61 till 64 år*

* ändrad utsökning av basen för antal anställda

Andelen beviljade delpensioner har minskat från 2017 till 2020. Under perioden 2016 till 2018 har denna andel varit någorlunda stabil och legat runt 24 procent. Under det senaste året minskade andelen från 23 procent till knappt 22 procent. Förändringen beror på att totalt antal med beviljad delpension har minskat för varje år medan antal anställda har varit någorlunda konstant.

3. Medianålder vid pensionering

I korthet om medianålder vid pensionering

Med pensionering i detta avsnitt innebär att den anställda har avgått från sin anställning antingen med ålderspension, sjukpension eller pensionsersättning. Drygt 97 procent av dessa har avgått med ålderspension under de senaste sex åren. När det gäller medianåldern har den varit 65 år varje år mellan 2008 och 2020. Den övre kvartilåldern har ökat under perioden förutom under det senaste året. Trots att det är betydligt färre som avgår med sjukpension och pensionsersättning så har den nedre kvartilåldern inte förändrats något nämnvärt mellan 2008 och 2020.

Nya pensionsavgångar

I det här avsnittet ingår ålderspension, pensionsersättning, särskild pensionsersättning och sjukpension med omfattning 100 procent. Dessa pensioner innebär att personen måste ha avslutat sin anställning inom statsförvaltningen före första utbetalningen av pensionen. Sjukpension och pensionsersättning (inklusive särskild pensionsersättning) innebär att man slutar arbeta innan man fyller 65 år. Ålderspensionen kan däremot beviljas före, under eller efter man fyller 65 år. Sjukpension kan även beviljas med lägre omfattning än 100 procent men dessa ingår inte i det här avsnittet.

Kvinnor hade mellan åren 1998 och 2007 en högre medianålder än män vid avgång från anställningen med någon av dessa tre pensioner. Från 2008 och framåt har medianåldern däremot varit densamma, 65 år, för både män och kvinnor.

Tabell 3.1 – Medianålder för pensionsavgångar per kön och år

Män	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Ålderspension	65 år	65 år	65 år	65 år	65 år	65 år
Pensionsersättning	62 år 3 mån	62 år 7 mån	62 år 6 mån	61 år 6 mån	63 år	63 år 2 mån
Sjukpension	60 år 5 mån	57 år 3 mån	59 år 4 mån	59 år 6 mån	57 år 6 mån	56 år 9 mån
Totalt	65 år	65 år	65 år	65 år	65 år	65 år
Andel som avgått med ålderspension	96 %	97 %	98 %	99 %	99 %	99 %
Kvinnor	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Ålderspension	65 år	65 år	65 år	65 år	65 år	65 år
Pensionsersättning	62 år 10 mån	62 år 5 mån	62 år 6 mån	62 år 1 mån	62 år 3 mån	63 år 3 mån
Sjukpension	57 år	58 år 7 mån	54 år 1 mån	58 år 10 mån	56 år 9 mån	56 år 3 mån
Totalt	65 år	65 år	65 år	65 år	65 år	65 år
Andel som avgått med ålderspension	94 %	95 %	97 %	98 %	98 %	98 %

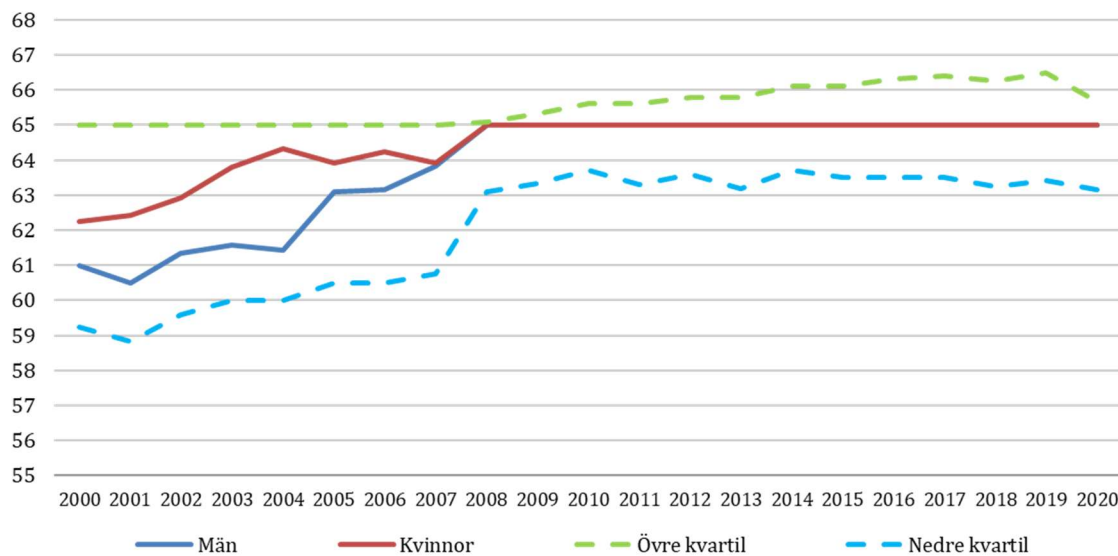
För pensionsavgångarna var det en något högre andel av männen (99 procent) än av kvinnorna (98 procent) som avgick med ålderspension. Andelen av kvinnorna som avgått med ålderspension har ökat med 4

procentenheter från 2015 till 2020. Bland männen har denna andel ökat med 3 procentenheter. Under alla dessa år har det varit en något högre andel män än kvinnor som avgått med ålderspension.

Diagram 3.1 visar medianåldern vid pensionering inom statsförvaltningen för åren 2000 till 2020. De streckade linjerna visar den nedre respektive övre kvartilen. Den nedre kvartilen består av de 25 procent som är yngre än de övriga 75 procenten vid pensioneringen och den övre kvartilen består av de 25 procent som är äldre än övriga 75 procenten.

När det gäller nedre kvartilen var 25 procent yngre än 63 år och 1 månad när de pensionerades år 2008 och år 2020 var 25 procent yngre än 63 år och 2 månader. Det innebär att 75 procent av de som pensionerades 2020 var äldre än 63 år och 2 månader. Den nedre kvartilen ökade rejält mellan 2007 och 2008, men därefter har den varit relativt stabil.

Diagram 3.1 – Medianålder för pensionsavgångar per kön och år

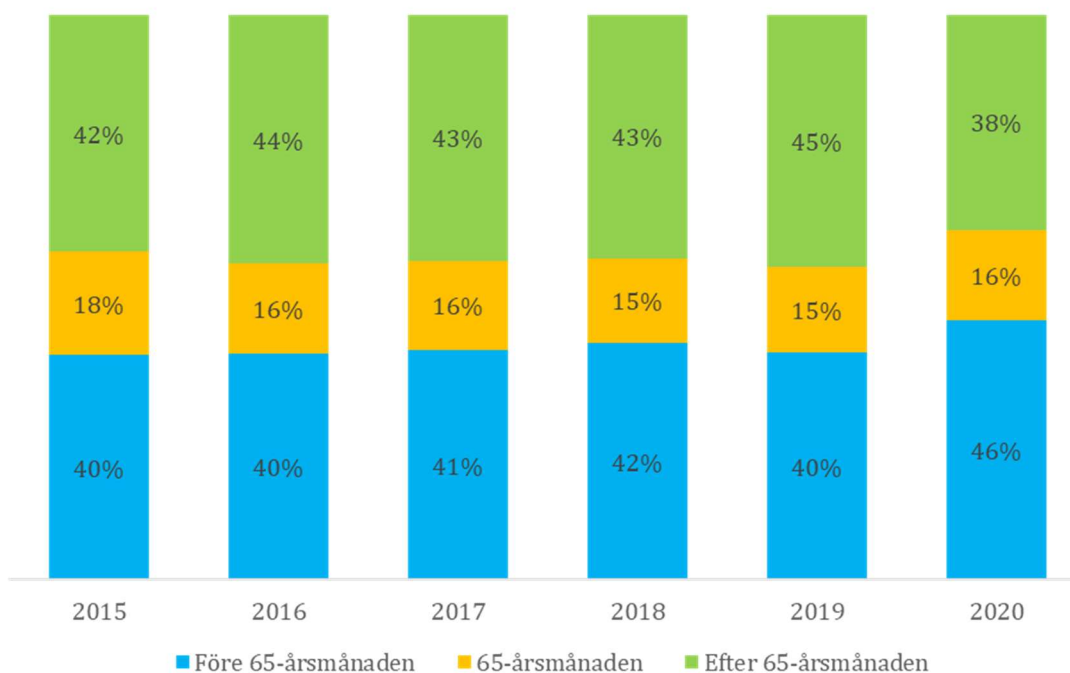

Sedan 2008 har medianåldern vid pensionering varit 65 år både för män och kvinnor. Hälften av dem som avgick med sjukpension, pensionsersättning eller ålderspension har alltså varit yngre än 65 år och hälften har varit äldre än 65 år.

Det som inte visas i medianåldern är att det är fler och fler som tar ut ålderspensionen efter 65 år. Detta kan illustreras med hjälp av den övre kvartilen. År 2008 var 25 procent äldre än 65 år och 1 månad medan år 2020 var 25 procent äldre än 65 år 8 månader när de pensionerades. Den övre kvartilen minskade med 10 månader mellan 2019 och 2020 vilket beror på höjningen av LAS-åldern.

Det har varit en betydligt större förändring när det gäller övre kvartilåldern än nedre kvartilåldern mellan 2000 och 2020. Kvartilavståndet har ökat sedan 2008 från 24 månader till 30 månader 2020. Det innebär att spridningen av pensioneringsåldern har ökat över tid och det beror på att den övre kvartilåldern höjts under perioden.

Diagram 3.2 – Andel av pensionsavgångar per uttagsålder och år

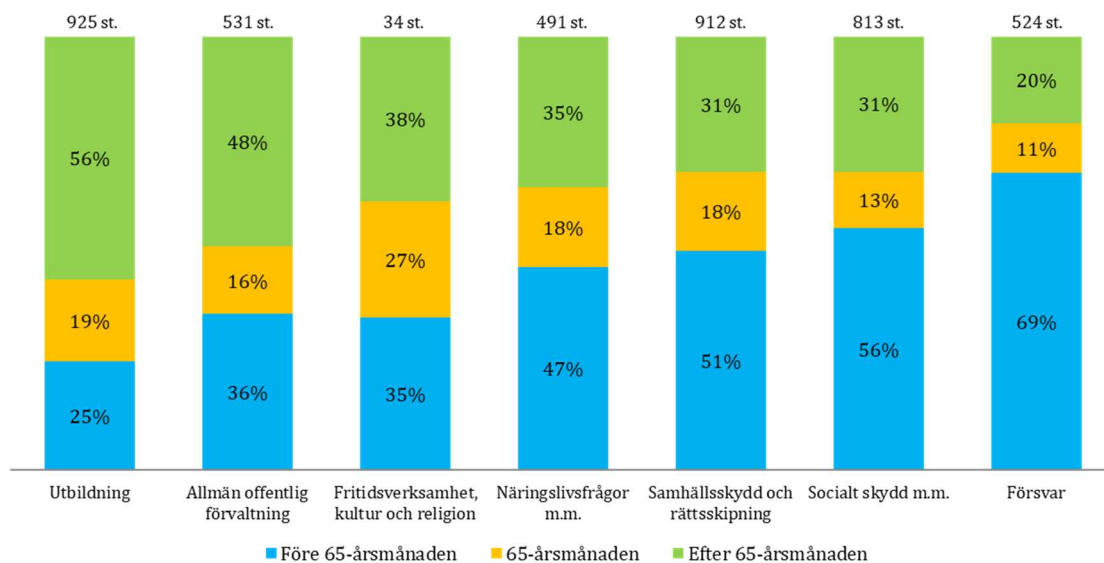

Andelen med nya uttag av sjukpension, pensionsersättning och ålderspension i åldern före, vid och efter 65-års månaden har varit på ungefär samma nivå mellan 2015 och 2019. Mellan 2019 och 2020 ökade andelen för pensionsavgångar före 65-års månaden med sex procentenheter och för pensionsavgångar vid 65-års månaden med en procentenhet. När det gäller pensionsavgångar efter 65-års månaden minskade denna andel från 45 procent till 38 procent.

Andelarna för pensionsavgångar skiljer sig åt mellan cofog-grupperna, se diagram 3.3. I pensionsavgångarna ingår även de med lägre pensionsålder och utnyttjade öb-rätter. Det är framförallt två av cofog-grupperna som har en relativ hög andel av anställningarna med lägre pensionsålder eller öb-rätt. I cofog-gruppen *försvar* var det drygt 48 procent av pensionsavgångarna som hade en lägre pensionsålder eller nyttjad öb-rätt och i cofog-gruppen *socialt skydd* var det knappt 30 procent av pensioneringarna. Bland uttagen i cofog-gruppen *näringslivsfrågor* var andelen knappt 15 procent och i resterande cofog-grupper var denna andel cirka 3 procent.

Om man bortser från hur stor andel uttag med lägre pensionsålder eller öb-rätt som det finns i varje cofog-grupp utmärker sig *samhällsskydd* och *rättskipning*. Inom detta verksamhetsområde tog drygt hälften (51 procent) ut någon av dessa pensioner före 65-års månaden. Även inom cofog-gruppen *näringslivsfrågor m.m.* var det en hög andel pensionsavgångar före 65-års månaden (47 procent).

Diagram 3.3 – Andel av pensionsavgångar 2020 per uttagsålder och cofog-grupp

Totalt var det drygt 4 200 pensionsavgångar under 2020. Det var flest inom *utbildning* (925 personer) och lägst inom *fritidsverksamhet, kultur och religion* (34 personer). Dessa två cofog-grupper hade de två lägsta andelarna av pensionsavgångar före 65-års månaden.

4. Nya ålderspensioner vid 67 år eller äldre

I korthet om nya ålderspensioner vid 67 år eller äldre

Mellan 2015 och 2019 har i genomsnitt 1 000 anställda per år tagit ut sin ålderspension vid 67 år eller senare. Från och med 1 januari 2020 höjdes åldern när det gäller rätten att stanna kvar i sin anställning från 67 år till 68 år. Detta har påverkat antal uttag i denna ålder. Under 2020 var det drygt 500 anställda som tog ut sin ålderspension vid denna ålder vilket är en halvering av antalet jämfört med tidigare år.

Nya ålderspensioner vid 67 år eller äldre

Under perioden 1 september 2001 till 31 december 2019 hade en arbetstagar rätt enligt lagen om anställningsskydd (LAS) att stanna kvar i sin anställning till och med den månad då han eller hon fyllde 67 år. Från och med den 1 januari 2020 har en arbetstagar rätt enligt LAS att stanna kvar i sin anställning till och med den månad då han eller hon fyller 68 år. Genom ändringar i LAS kommer denna ålder att höjas ytterligare ett år till, från 68 år till 69 år från och med 2023.

Under alla år har det varit fler män än kvinnor med uttag av ålderspension vid 67 år eller senare. I denna åldersgrupp minskade antalet uttag rejält både för män och kvinnor mellan 2019 och 2020. Under perioden 2014 till 2019 var det i genomsnitt 33 procent fler män än kvinnor och 2020 var det 18 procent fler män än kvinnor, se tabell 4.1.

Tabell 4.1 – Nya ålderspensioner vid 67 år eller senare per kön och år

År	Män	Kvinnor	Totalt	Andel av nya ålderspensioner*
2015	596	410	1 006	20,8 %
2016	634	452	1 086	22,9 %
2017	611	480	1 091	24,2 %
2018	537	446	983	23,3 %
2019	606	451	1 057	24,3 %
2020	284	240	524	14,8 %
Förändring mellan 2015 och 2020	- 52 %	- 41 %	- 48 %	

* Anställningar med pensionsålder 65 år

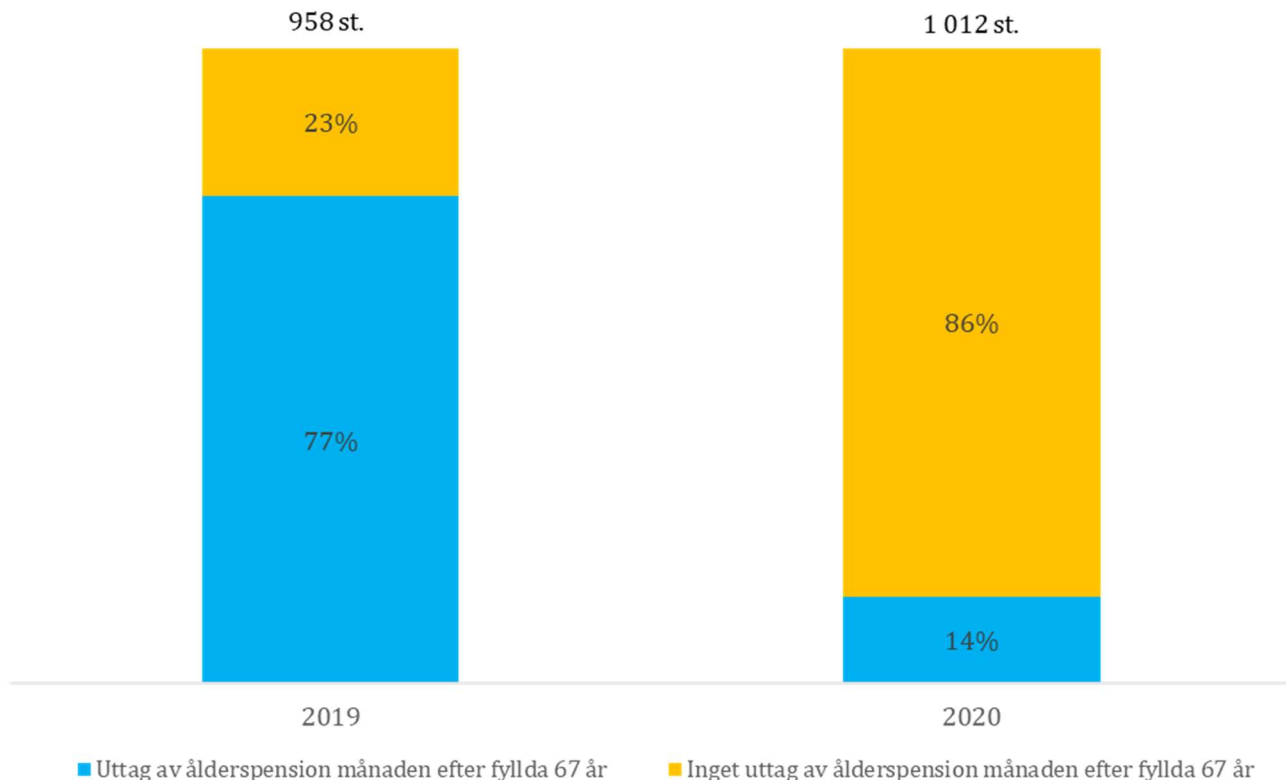
Antalet uttag i åldern 67 år eller äldre har halverats mellan 2019 och 2020. Detta beror på att de som tidigare skulle ha avgått och tagit ut pensionen vid 67-årsgränsen är fortfarande kvar i sin anställning.

Andelen uttag av totalt antal nya ålderspensioner ökade med drygt tre procentenheter mellan 2015 och 2019, från 20,8 procent till 24,3 procent. Eftersom antalet uttag i denna ålder halverades under det senaste året minskade denna andel rejält från 24,3 procent till 14,8 procent.

Av de nya ålderspensionerna i denna åldersgrupp var det 56 procent (86 procent 2019) som avgick samma månad de fyllde 67 år, 25 procent som avgick i genomsnitt 25 månader innan de fyllde 67 år och sköt upp uttaget av ålderspensionen till efter 67 år och 25 procent avgick efter 67 år (3 procent 2019).

I diagram 4.1 visas andelar för 2019 och 2020 för enbart anställda som fyllde 67 år. Under 2019 tog 77 procent ut ålderspensionen månaden efter att de fyllt 67 år jämfört med 2020 då det endast var 14 procent. Övriga var antingen kvar i anställningen eller har valt att skjuta upp uttaget av ålderspensionen till senare tidpunkt.

Diagram 4.1 – Anställda vid 67-års månaden och deras uttag av ålderspensionen

* Anställningar med pensionsålder 65 år

Eftersom förändringen av LAS-åldern från 67 till 68 år infördes 1 januari 2020 har de anställda ännu inte hunnit fylla 68 år under 2020.

5. Framtida uttag av ålderspension

I korthet om framtida uttag av ålderspension

Drygt var femte anställd inom statsförvaltningen kommer att uppnå sin pensionsålder fram till och med 2030. Den största andelen, som uppnår sin pensionsålder, finns inom verksamhetsområdet utbildning. Det är fler kvinnor som har rätt att gå före 65 år enligt övergångsbestämmelser och fler män med en anställning med lägre pensionsålder än 65 år.

Framtida uttag av ålderspensioner

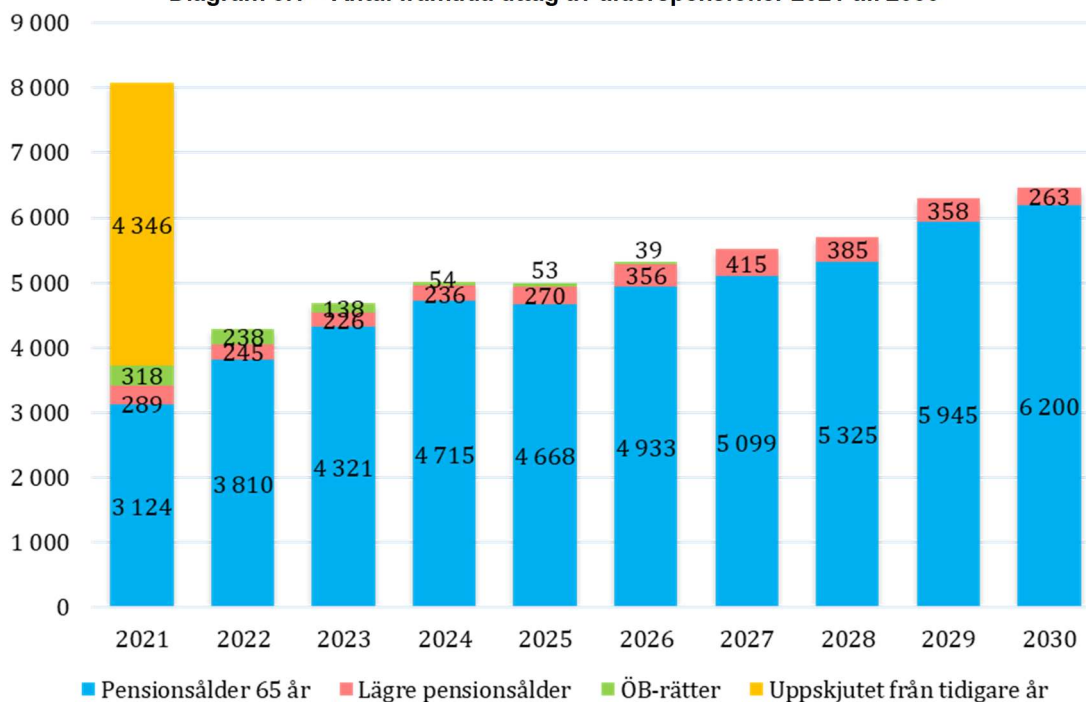
Underlaget för beräkningar i det här avsnittet är baserat på de individer som var anställda inom statsförvaltningen den 31 december 2020. SPV har uppgifter om deras pensionsåldrar och om de eventuellt har rätt att gå i pension före 65 år enligt övergångsbestämmelser. De framtida pensionsavgångarna är beräknade under följande antaganden:

- Den anställda slutar arbeta vid den ordinarie pensionsåldern eller vid den tidigaste tidpunkten som är möjlig enligt exempelvis övergångsbestämmelser (öb-rätt).
- Om arbetstagaren har dubbla anställningar med olika pensionsåldrar slutar han eller hon vid den tidigast möjliga tidpunkten.
- Om den anställda redan har uppnått pensionsåldern eller har rätt att gå i pension enligt övergångsbestämmelser och fortfarande är anställd antar vi att han eller hon går i pension under 2021.

Det var drygt 4 300 av de anställda inom statsförvaltningen som i slutet av 2020 hade uppnått sin pensionsålder eller hade rätt att avgå med ålderspension enligt övergångsbestämmelser och som fortfarande inte hade tagit ut sin ålderspension. Dessa redovisas med den gula stapeln i diagrammet.

Sedan föregående statistikrapport har LAS-åldern höjts från 67 år till 68 år. Under 2020 kommer cirka 1 400 personer inom statsförvaltningen att bli 67 år eller äldre varav 8,5 procent fyller 68 år eller mer.

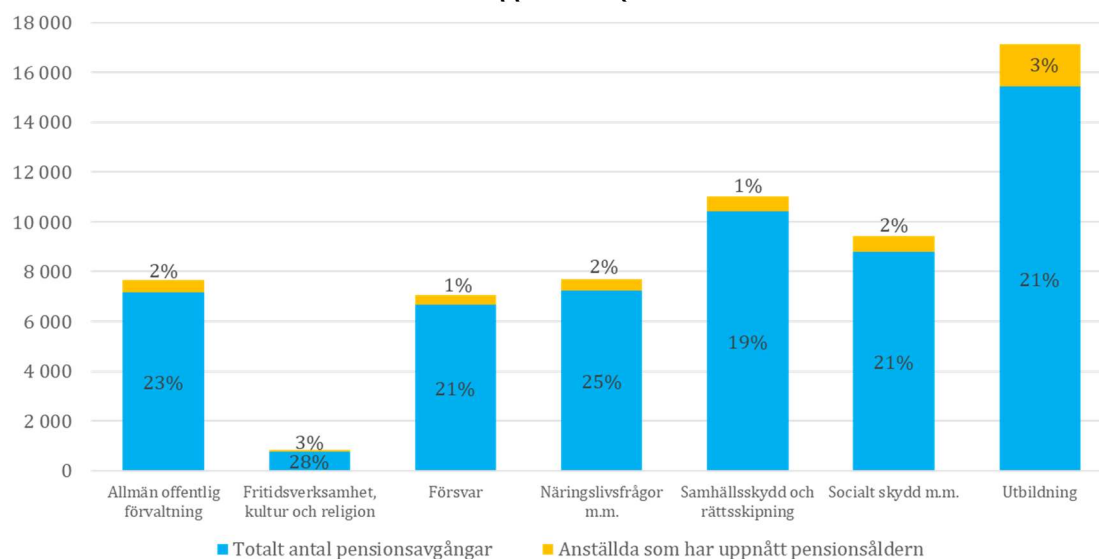
Diagram 5.1 – Antal framtida uttag av ålderspensioner 2021 till 2030

Under den kommande tio-årsperioden är det knappt 56 400 anställda som uppnår sin pensionsålder inklusive de drygt 4 300 anställda som redan har uppnått sin pensionsålder före 2021. Bland de som inte uppnått sin pensionsålder ännu är det cirka 3 040 anställda som har en anställning med lägre pensionsålder (de röda staplarna), 840 anställda som har en anställning med rätt att gå före 65 år enligt övergångsbestämmelser (de gröna staplarna) och 48 140 som har en anställning med pensionsålder 65 år (de blå staplarna).

Staplarna i diagram 5.2 visar antalet, i varje cofog-grupp, som till och med 2030 uppnår sin pensionsålder eller öb-ålder. Inuti staplarna visas andelen framtida pensionsavgångar och andelen som redan har uppnått sin pensionsålder av totalt antal anställda i respektive cofog-grupp.

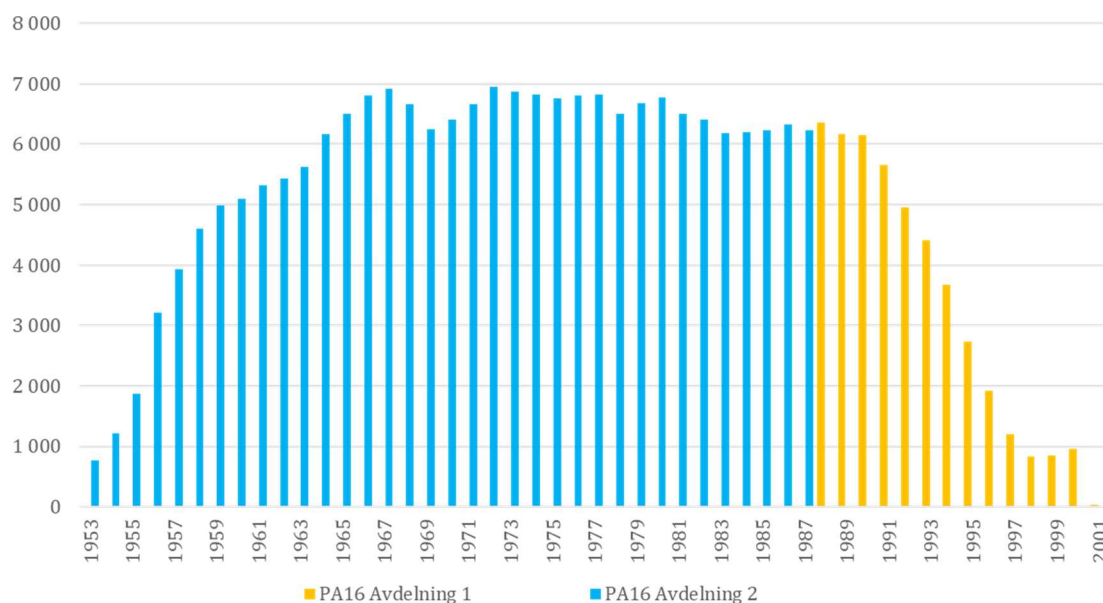
Diagram 5.2 – Anställda framtida uttag av ålderspensionen 2021 till 2030 och anställda som har uppnått sin pensionsålder före 2021

I två av cofog-grupperna har tre procent uppnått sin pensionsålder och är ännu kvar i anställningen. För övriga cofog-grupper varierar andelen mellan en och två procent som redan uppnått pensionsåldern. Totalt är det 23 procent som kommer att uppnå sin pensionsålder under den kommande tio-årsperioden. Bland de anställda som kommer att uppnå pensionsåldern inom denna tio-årsperiod är det lägst andel inom *socialt skydd och rättsskipning* (19 procent) och högst andel inom *fritidsverksamhet, kultur och religion* (28 procent).

I diagram 5.3 visas antal anställda inom statsförvaltningen med rätt till förmånsbestämd eller enbart premiebestämd ålderspension. Dessa har en anställning med månadslön per 31 december 2020 och här ingår inte de som endast har en timanställning.

Diagram 5.3 – Antal anställda inom statsförvaltningen per 31 december 2020

Av de anställda med månadslön per 31 december 2020 var det cirka 199 000 anställda som tillhörde PA16 Avdelning 2 och 46 000 anställda som tillhörde PA16 Avdelning 1. De anställda som tillhör PA16 Avdelning 1 omfattas av premiebestämd pension medan de anställda som tillhör PA16 Avdelning 2 omfattas av förmånsbestämd ålderspension. För de som är födda mellan 1973 och 1987 och omfattas av förmånsbestämd ålderspension måste de ha ett pensionsunderlag som överstiger 7,5 inkomstbasbelopp.

6. Reflektioner

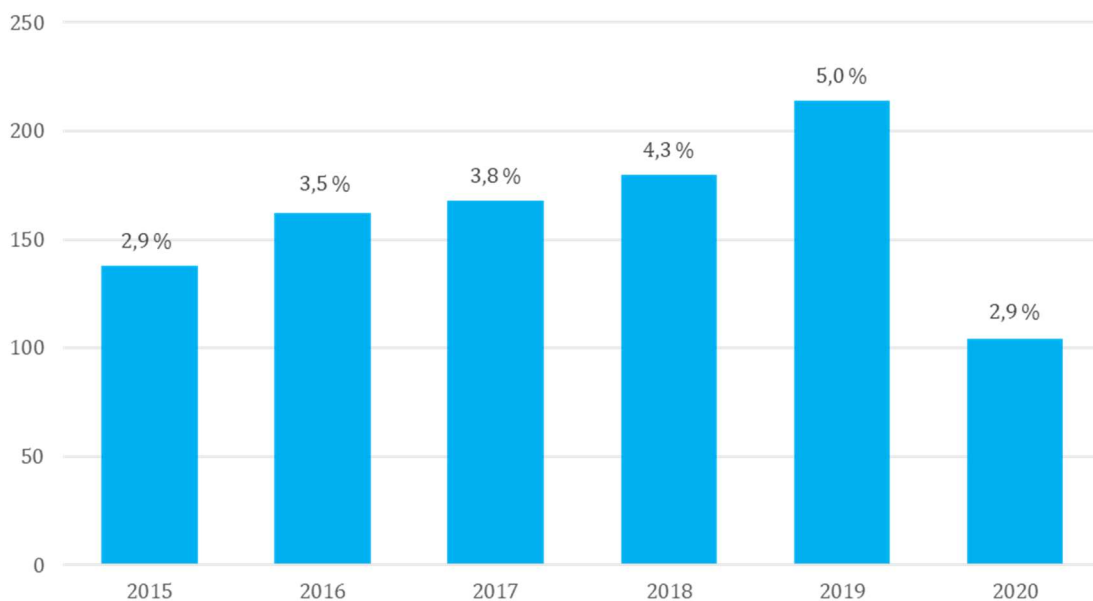
I korthet om reflektioner

Det är två förändringar som verkar ha påverkat uttaget av ålderspensionen under 2020. Dessa förändringar började gälla från och med den 1 januari 2020. Den nedre åldersgränsen för uttag av allmän pension höjdes från 61 år till 62 år och rätten till att stanna kvar i sin anställning höjdes från 67 år till 68 år. Framförallt har höjningen av LAS-åldern påverkat uttaget av den statliga tjänstepensionen. När det gäller pandemin kan detta också ha påverkat antalet uttag av ålderspensionen men även antalet anställda som var sjukskrivna längre än tre månader. Från januari till december under 2020 minskade detta antal med 35 procent.

Uttag av ålderspension vid 61 år

Från och med den 1 januari 2020 höjdes den lägsta åldern för att ta ut allmän pension från 61 år till 62 år. Detta verkar ha påverkat uttaget av den statliga tjänstepensionen vid denna ålder, se diagram 6.1.

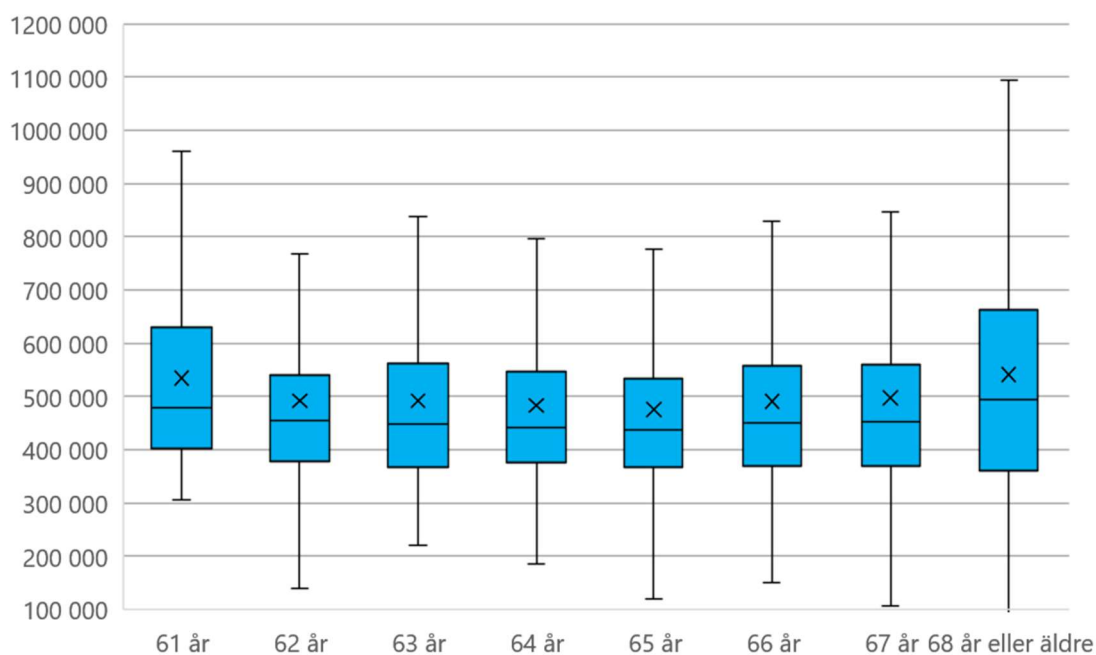
Diagram 6.1 – Antal och andel nya uttag av ålderspension vid 61 år

Andelarna som är angivna ovanför staplarna representerar andelen uttag vid 61-årsålder av totalt antal nya ålderspensioner under respektive år. Denna andel och antal ökade varje år mellan 2015 och 2019. Mellan de två senaste åren minskade antalet med 51 procent. Det har under alla år varit en relativt liten andel som har tagit ut ålderspensionen vid 61 år och det ser ut som att den ökande trenden har brutits. Denna andel hade varit ännu lägre om inte också antalet *uttag efter 65-års månaden* hade påverkats av förändringen av LAS-åldern. Då hade det totala antalet uttagna ålderspensioner varit fler och andelen uttag vid 61 år hade varit lägre än 2,9 procent.

De som tog ut ålderspensionen vid 61 år har haft ett relativt högt pensionsunderlag i jämförelse med övriga uttagsåldrar. I diagram 6.2 visas nya ålderspensioner under 2020 uppdelat på åldrar. Både medianen och medelvärdet av pensionsunderlaget är högst för de två yttersta åldersgrupperna det vill säga för 61 år och för 68 år eller äldre. Antalet uttag i dessa två åldersgrupper var ungefär lika stora under 2020, drygt 100 stycken.

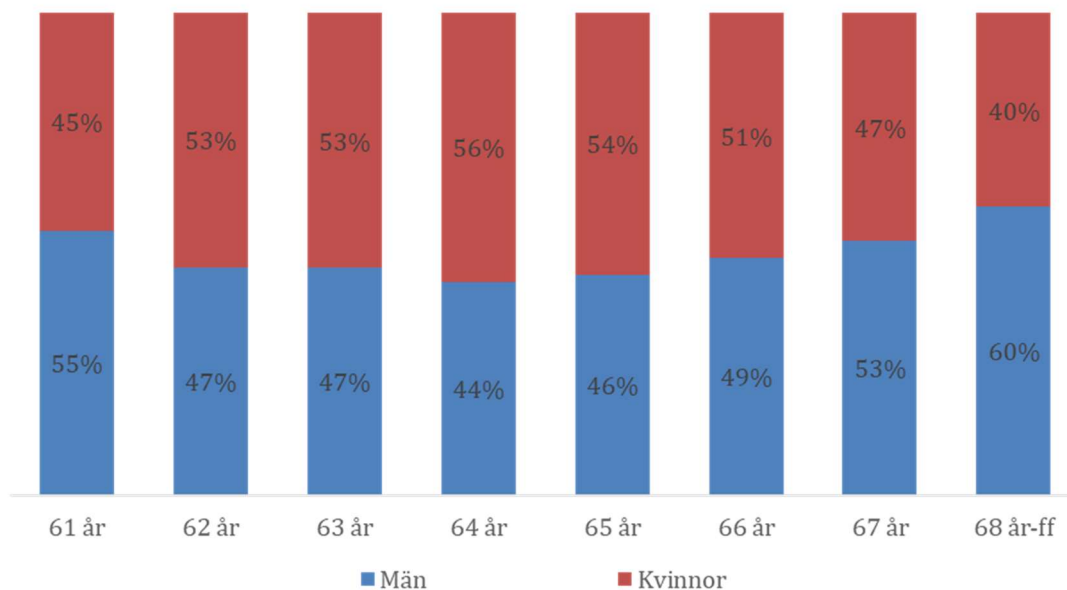
Diagram 6.2 – Pensionsunderlaget för uttagna ålderspensioner 2020 uppdelat på ålder

När det gäller uttag vid 61 år var det ingen som hade ett lägre pensionsunderlag än 306 600 kronor. I denna åldersgrupp hade 25 procent ett lägre pensionsunderlag än 406 000 kronor och 25 procent ett högre pensionsunderlag än 630 000 kronor. Bland åldersgrupperna 62 år till och med 67 år hade 25 procent ett lägre pensionsunderlag än 372 000 kronor och 25 procent ett högre pensionsunderlag än 550 000 kronor. Bland de som tog ut ålderspensionen vid 68 år eller äldre fanns både det absolut lägsta och högsta pensionsunderlaget i jämförelse med övriga åldersgrupper. I denna åldersgrupp hade 25 procent ett lägre pensionsunderlag än 362 000 kronor och 25 procent ett högre pensionsunderlag än 663 000 kronor.

Uttag av ålderspensioner 2020 skiljer sig åt mellan män och kvinnor för de olika åldersgrupperna, se diagram 6.3. Det är fler män än kvinnor bland de lägsta och högsta åldersgrupperna. Det är även i dessa åldrar som pensionsunderlaget är som högst.

Diagram 6.3 – Andel av uttagna ålderspensioner 2020 uppdelat på ålder och kön

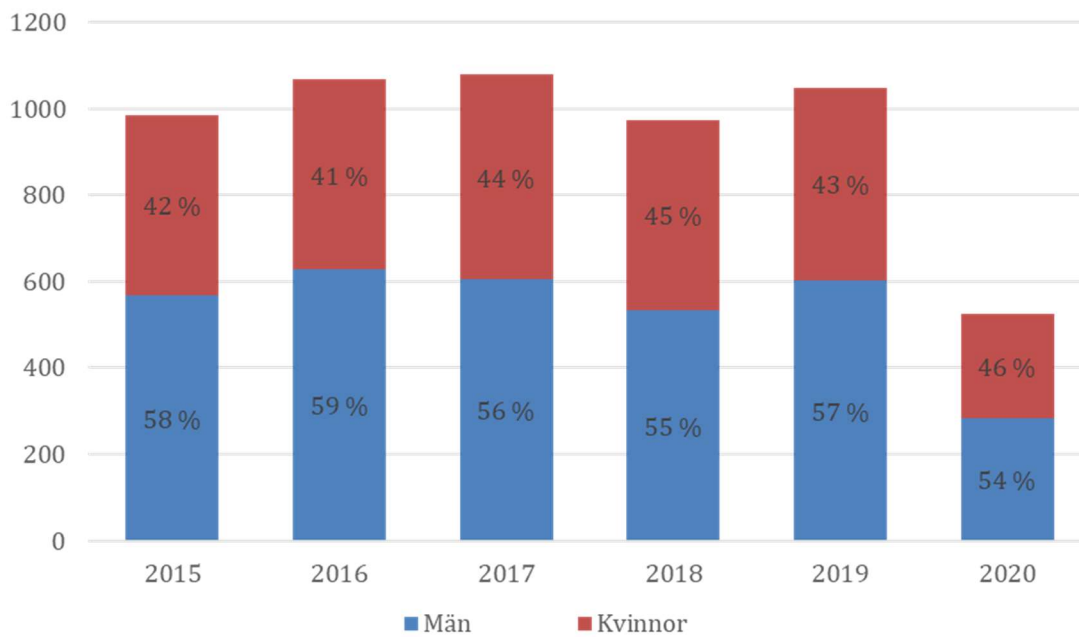

Bland de som tagit ut ålderspensionen 2020 var andelen kvinnor som lägst för de som tog ut den vid 61 år och 68 år eller äldre. Andelen kvinnor var som högst för de som tog ut ålderspensionen vid 64 år. Över hälften av de som tog ut pensionen i åldern 61 år, 67 år och 68 år eller äldre var män och över hälften av de som tog ut pensionen vid 62 år till 66 år var kvinnor.

Knappt hälften av de som tog ut ålderspensionen vid 61 år var anställda inom verksamhetsområdet *samhällsskydd och rättsskipning* och över hälften av de som tog ut pensionen vid 68 år eller äldre var anställda inom *utbildning*.

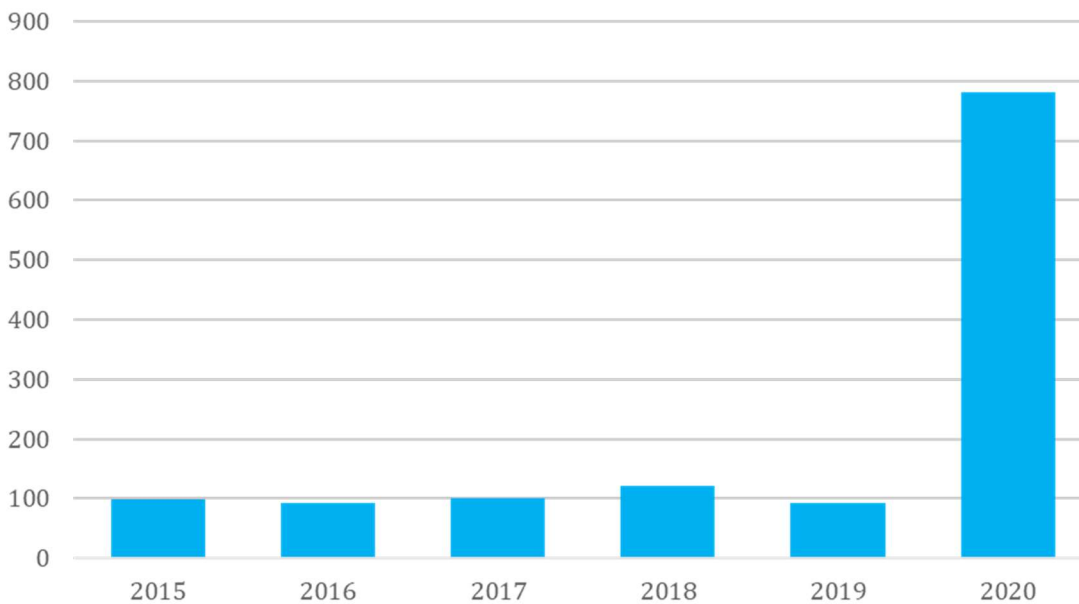
Uttag av ålderspension vid 67 år

Antalet uttag av ålderspension i åldern 67 år eller äldre halverades mellan de två senaste åren, se diagram 6.4. Det som har påverkat antalet uttag är framförallt den ändrade LAS-åldern från 67 år till 68 år. Detta har gjort att betydligt färre tog ut sin ålderspension under 2020 än jämfört med tidigare år.

Diagram 6.4 – Uttag av ålderspension i åldern 67 år eller äldre uppdelat på män och kvinnor

Varje år mellan 2015 och 2020 har över hälften av uttagen varit bland män. Andelen kvinnor i denna åldersgrupp ökade något mellan de två senaste åren, från 43 procent till 46 procent.

Mellan 2015 och 2019 avgick de flesta samma månad de fyllde 67 år (95 procent) av de som var kvar i anställningen till dess. Under 2020 har endast 20 procent avgått vid 67 år av de som fortfarande är kvar i anställningen.

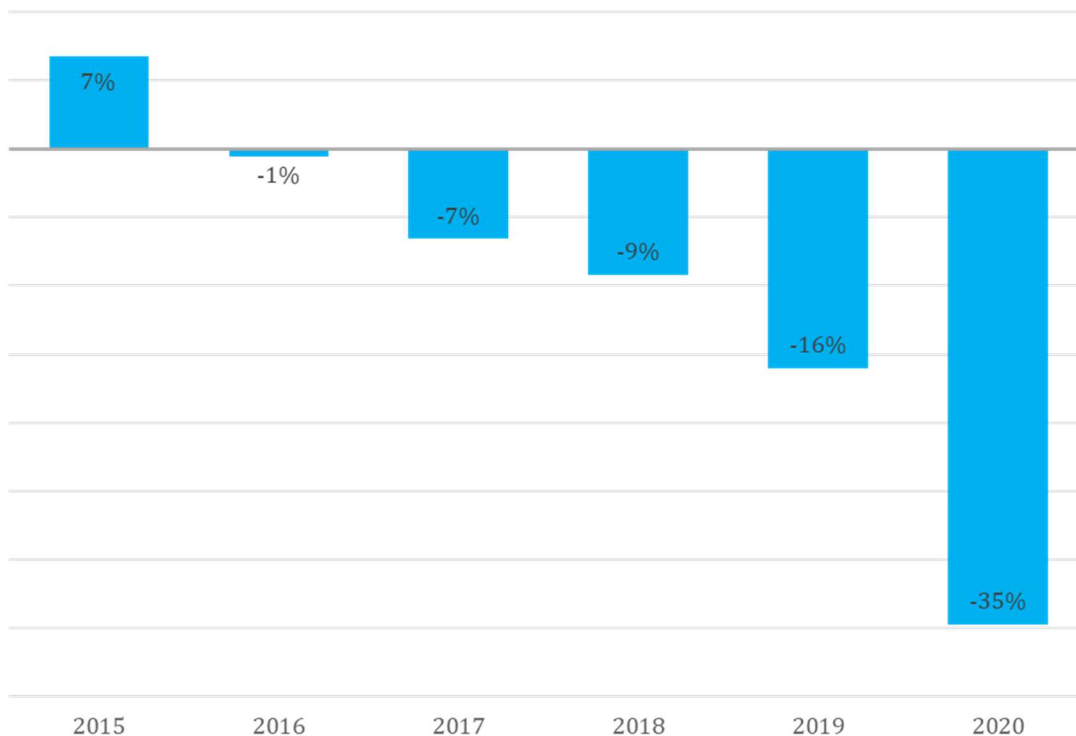
Diagram 6.5 – Antal anställda i åldern 67 år i december månad 2015 till 2020

Antalet anställda som är kvar i anställningen efter att de har fyllt 67 år ökade med nästan 700 procent från 2019 till 2020. I december månad under åren 2015 till 2019 var det i genomsnitt 100 anställda i denna ålder varje år medan det var nästan 800 anställda i december månad 2020.

Sjuk från dag 91

En jämförelse av antalet som varit sjukskrivna längre än 90 dagar i januari och i december, under samma år, visar att det senaste året utmärker sig. Under 2020 har detta antal minskat med 35 procent.

Diagram 6.6 – Förändring av antal anställda med sjukskrivning längre än 90 dagar

Varje år sedan 2016 har det varit färre som haft en pågående sjukskrivning längre än 90 dagar i december än vad det var i januari samma år. Under det senaste året minskade detta antal relativt mycket i jämförelse med tidigare år. Det var större skillnad bland kvinnorna än bland männen. Antalet kvinnor minskade med 36 procent och antalet män med 31 procent under det senaste året.